

65-3
L 272

Mudsinataja biblioteka

Nr. 2

Jahnis Austrinsch

Laiſu = Grahmata

preetiſch

Jaun Brengul, Zempu un
Jaun Wahles pagasteem

1928.

Latwijaš Nazionalo Skolotaju Saſteenibaš iſdetums

PROF. DR.

EDUARDA

Balșa

GRĂMATA

65-3
272

L
9

Audsinataja biblioteka

Nr. 2

Jahnis Austrinsch

Latīu = Grammata

preeksch

Jaun Brengul, Zempu un
Jaun Wahles pagasteem

1928.

Latwijās Nazionalo Skolotaju Saŕweenibas isdewums

Regi bij lahwera. 1867.g. - 23,6%, 1913.g. - 42,2%
1919.g. - 51,5%, 1925.g. - 58%

Sk. Scaj. - Jaun. Mānās - 7/11/1928 19253

B-1
L-1

Vija Lāča Latv. PSR

Vaists bibliotēka

09-1277

0309056872

Atz. Sab. „Izdewejs“ spēstuve,
Rīgā, Elīzabetes eelā Nr. 83/85.

Laiku - gramata

preekšch

Jaun Brengul, Zempu un Jaun Wahles pagasteem.

Motto:

Lai tohp usraffstihis teem behz-
nahfameem par peeminnejhanu.

Autora isa biografija.

«Laiku-grāmatas» autors Jānis Austrinš dzimis Vecpiebalgas mācītāja muižā 1842. gadā 2. oktobrī. Viņa tēvs mācītāja muižā bija par stārstu; māte turpat izpildīja moderes pienākumus. Jāņa Austrīņa vecāki pazina arī verdzības laikus — tēvs dzimis 1795. gadā.

Grūtajos verdzības un kļaušu laikos J. Austrīņa vecāki norū-
dīja savu raksturu, iemācījās ciest un strādāt, bet nespēja iekrāt ba-
gātības, lai gādātu par sava dēla izglītību. To uzņēmās Vecpiebalgas
mācītājs Šilings. Apdāvinātais un centīgais jauneklis attaisnoja cerī-
bas: 18 gadus vecs viņš nolika skolotāja pārbaudījumu sevišķā komi-
sijā, par kuŗas priekšsēdētāju bija Dzerbenes mācītājs Keislers. Jau
jaunekļa gados J. Austrinš mīlēja mūziku un lasīja vācu autorus.
Mūzikas stundas viņam pasniedza mācītāja Šilinga meita Katrīna; vācu
autorus viņš atrada Šilinga bibliotēkā; vēlāk viņam pašam bija diez-
gan liela bibliotēka.

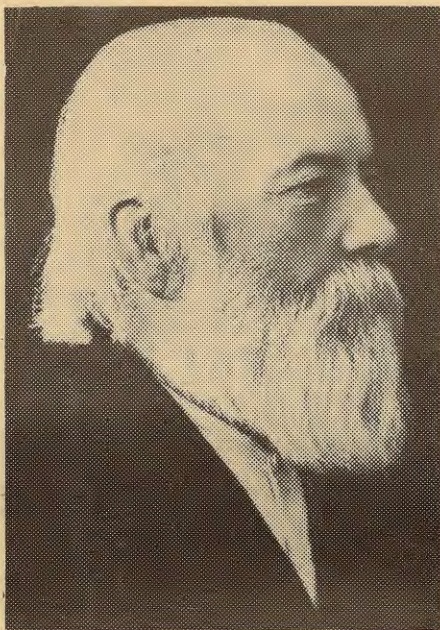
Jāņa Austrīņa jaunības draugs bija Kaudzītes Reinis. Drau-
dzīgās attiecības viņu starpā pastāvēja līdz «Laiku-gramatas» autora
mūža beigām. Par to liecina J. Austrīņa vēstules, kas atrodās Kau-
dzīšu dokumentos, un Kaudzītes Reiņa vēstule Pēterim Rozenbergam
pēc J. Austrīņa nāves 1920. gada 4. jūnijā.

1863. gadā Jānis Austrinš dabūja skolotāja vietu «Cempu-Tran-
zee» (tagadējā Jaunvāles) skolā, kur viņš nostrādāja 36 gadus. Vec-
bāgu Rozenbergi un Jaunvāles pamatskolas skolotājs Polikarps, kas
šīnī skolā mācījušies, stāsta, ka J. Austrīņa laikos skola bijusi labi
iekārtota un apkopta; piem. puķes cauru ziemu ziedējušas skolas lo-
gos. Arī mācību ziņā skola bijusi labi nostādīta; piem. rēķināšanas
uzdevumiem viņš saturu nēmis no vietējās saimnieciskās dzīves; vēl
vakaros pamudinājis skolēnus iepazīties ar zvaigznēm un mēnesi;
vasaras brīvlaikā gandrīz katru gadu sarīkojis skolas svētkus ar
dziesmām un citiem bērnu priekšnesumiem.

J. Austrinš nēma dzīvu daļību arī sabiedriskā dzīvē. Sevišķi
pazīstams viņš bija kā kuŗa vadonis, kas bieži sarīkoja zaļumu
svētkus. J. Austrinš bija Piebalgas un Trikatas dziedātāju apvieno-
tājs: viņi bieži sarīkoja kopīgas koncertus.

Jānis Austrīņš ļoti sajūsminājās par tautas atmodu un apdziedāja to savos dzejoļos, kurus tos laikos nevarēja iespiest; kāds dzejolis gan iespiests Pēterpils krievu žurnālā, bet šis žurnāls konfiscēts. Šīni dzejoli J. Austrīņš apdziedājis muižnieku bēdas kā latviešu atmodas atskaņas. Sajūsma par tautas atmodu pamudināja J. Austrīņu sarakstīt arī iespiežamo «Laiku-grāmatu», kurā viņš stāsta par latviešu labklājības pieaugšanu un sabiedrības diferenciāciju.

1876. gadā Trikātas baznīcā bija nemieri (skat. «Laika-grāmatas» 1876. g.), kuros J. Austrīņš nepēma dalību. Tomēr tā laikmeta varas vīri viņu arestēja un paturēja sešas nedēļas cietumā. Sakarā ar šiem notikumiem sadedzināti J. Austrīņa dokumenti un raksti; «Laiku-grāmata» paslēpta pelavās.

Jānis Austrīņš.

Savu «Laiku-grāmatu» J. Austrīņš nobeidz ar 1887. gadu, kad iesākās pārkrievošanas laikmets. To viņš esot nosaucis par «tumsības laikmetu», par kuru neesot vērts rakstīt.

Cempu-Jaunvāles-Jaunbrenču vietnieku pulks 1867. gadā samazināja skolotāja algu par 20 rubliem (skat. «Laiku-grāmatas» 1867. g.). Sakarā ar to Jānis Austrīņš bija spiests uzņemties arī skrīvera pienākumu izpildīšanu. Šis amats viņam sagādāja daudz nepatīkamu brīžu, jo tos laikos grūti bija saskāpot zemnieku un muižnieku kopdarbību. Neraugoties uz to, viņa 25 gadu jubilejas svinības

bija labi apmeklētas. To dalībnieki savās runās viņu cildināja kā skolotāju un sabiedrisku darbinieku un pasniedza viņam vairākas vērtīgas dāvanas.

Pēc 36 darba gadiem Jānis Austrīņš atstāja Jaunvāli un pārcēlās uz Valmieru ar nolūku mierīgi un klusi pavadīt savas vecuma dienas, ko materiālie līdzekļi viņam atļāva. Reizē ar to viņš uzrakstīja testamentu, kurā savu īpašumu novēlēja Jaunvāles skolai ikgadīgai eglītes sarīkošanai. Bet pasaules kara laikā viņa iekrātās bagātības pazaudēja savu agrāko vērtību. Uz citu rēķina dzīvot viņš negribēja un nespēja. Tani pašā laikā sabiedriski politisko dzīvi apklāja tumši mākoņi. Vecais censonis nespēja pārdzīvot grūtos brīžus personīgā un tautas dzīvē — viņš nogrima Gaujas vilnos 1919. gada 8. decembrī

Dažus mēnešus priekš savas nāves Jānis Austrīņš «Laiku-grāmatu» nodeva Rozenberga kungam, ierakstidams tanī šādu piezīmi —

«Šo grāmatu nododu savam miļam draugam un bijušam ilggadīgam pagastu vecākam Vecbāgu gruntniekam Pēteram Rozenbergam. Tas pats un viņa ģimēnijas locekļi var to lietot pēc saviem ieskatiem.

Tai 9. augustā 1919. —

J. Austrīņš.

Jāņa Austrīņa nāve atstāja lielu iespaidu uz Kaudzītes Reini. Par to un par jaunības draugu attiecībām liecina Kaudzītes Reina vēstule Rozenberga kungam.

Šīs isās biogrāfijas rakstītājam J. Austrīņa «Laiku-grāmatu» un Kaudzītes Reina vēstuli nodeva un sniedza ziņas par «Laiku-grāmatas» autoru Jaunvāles Vecbāgu Rozenbergi.

Rīgā, 1927. gada novembrī.

Cand. hist. P. Dreimanis.

Preekšrunna.

Laiku = ūstāhtī irr tee dšihwafee, pateefigafee leezineeki. Dee zilweku darbus hes kahda ūchehluma taiŋni un pareiŋi apjpreesjā: tohs laumus darbus nojohda un pee muhschiga kauna = ūstābba kal-dina un tohs, kas Deewam par gohdu un ūawai tehnu = jemmei par labbu irr darbojuūchees gohdina un ar neisdshehschānu ūpohdri-bu apklahj. Laiku = ūstāhtī mahza muhs paših, kahdus zellus zil-weki irr ūtaigajuūchi, kā aismigguūchee dšimmumi irr dšihwojuūchi, kā teem klahjees, ko tee teem pehznahkameem par labbu zeetuūchi un is-ūarrojuūchi, un kā Deewš, kaut arri pamajahm, tatichu zilwezibu pee-wedd pee gaiūmas, pateefibas un augstakas pilnibas. Bagahjuūcho laiku laujchu dšihwojchānu, klahschānōs un dšihjchānōs ar taggadibu ūalihdšinoht warr ween nojehgt, zik tahlu laudis jaw us preekschu tikkujchi, warr arri daudj maj jpreest, kahdi laiki peh3 zilweku doh-

mahm gaidami, kas zerrams un no ka jabihstahs. — Un kurrant gajimu un pateefibu mihlodamam zilwekam gan negribbahs sinnahst, ka pagahjujchôs laifôs, ihpajchi wianna tehwiâ un dsimtenê irr gahjis un bijis, kurrant nepatihl lajfiht un dsirdeht, ka wianna tehwi irr dshwojujchi un darbojujchees? Zif kahrigi un brihnodamees flausamees, kad wezsee par jenlaifeem stahsta. To dsirdeht irr ja isjauzahs: Ak kaut tas wijs buhtu fšaidri un pateefigi usrafstihst! Tahdas sinas zit no zitta eedamas (Tradition) nekaidras paleef. Sameem tehweem newarram pahrmest, ka tee jawus peedshwojumus naw usrafstijujchi, tee to nepratta; bet lai nu mehš, jaunu laifu behmi, to wairs nekawejam.

Eho laifu grahmatu neejmu ka wispahrigu Widjemmes stahstu grahmatu dibbinajis, — to lai darra leelaki un wairaf sinnadami wihri, — bet itt ihpajchi preekich J. Brengul, Zempu un J. Wahles pagasteem. Gejahkumâ gribbu daudj maš par pirmeem brihwibas laifeem ko eejihmeht, ko u s t i z z a m i wihri stahsta un ko ka pateefibu warr peenemt, un tad katra gadda gaddijumus un gajja eevehrojumus, (ihpajchi ichihš pagastôs) usrafstihst. Usnemmeet tad Juhs pehznahkami: zeen. fungi pag. preekichneeki, fšohlotaji jeb fšrihweri icho mannu eejahktu, gan wehl truhktumu pilnu, darbu labprahstigi un kurru rohkas ichi laika grahmata nahks, luhdju: weddeet icho darbu pilnigak jo prohjam: lai tohp usrafstihst teem pehznahkameem par peeminnechanu.

Zahnis Austrinich.

* * *

Par Jaun Brengul, Zempu un Jaun Wahles pagastu agrafeem laifeem un jennatni taggad wairs maš siin ko stahstihst, jo usrafstihst preekich Latweeicheem (semneekem) ne kas neatrohдах. J. Brengul un Jaun Wahles muišchas jaw ilgatus laikus v. Transehe familijai peederrejušchas, bet Zempu muišcha lihdi ar Kanigur muišchu grafeem Mengden peederrejuse un tif 1862 g. zaur pirkichanu ta arri v. Transehe rohkas nahkufe. — Par winneem gruchteem wehrgu un dsimteem laifeem, kas ka wiššâ Widjemmê ka arri iše semneekus breejmigi nošpaidija un kalpinaja, iše ne ko negribbu peeminneht, tee paliks, ja ne lauišchu atmianâ, tad tatichu Wid-

jemmes laif. = ſtahtōs us muhſchigeem laifeem eefihmeti. Likumi un pirma wakku grahmata no 1804 g. gan flauſibai mehru likka, bet to gruhthu juhgu maj weeglinaja. — Wiſſeem ſinnams, ka Mugſtais Rungs un Weiſers Meſſandris I 1819 g. Wiſſjemmes jemneefus brihwus atlaida. — Zempu pagasta = teejas pirmā protokol grahmata ſtahw tā rakſtihts:

„Par peeminnu ſche teef peejweſts:

„1820 = tā Gaddā 12 = ta Merz deena, jauni Likumi un brih-
„weſtiba Bajniza tikka ſluddinata

„1820 = ta Gadda 30 = ta Dezemberas deena, ta jauna Draudſes-

„Teeja par Triſates — Ehrgames — Ehweles — Lugguſchu —

„un Walfas Draudſe tappe eezelta, un par Draudſes teejas

„preekſchjehdetaju tikka eezelts Brente muiſčas Leelſkungs

„Kahr! von Palmſtrauch; un par Draudſes Teejas peeſehde-

„tajeem: Saimneeks Lauſe Jahnis ar uſwahrdu Elias no Jaun

„Wahles muiſchas. — Saimneeks Schigura Jekobs ar Uſwahrdu

„Zumbuiſ, no wezza Kahrke muiſcha, — Saimneeks Leel Graufe

„Jehkob, Uſwahrda Matſchkin, no Lugguſcha muiſchas. Par

„Zempenmuiſchas Teejas wihreem bihja eezelti:

„Saimneeks Birrul Jekobs par Paggasta wezzata.

„ — Herwe Mahrzs par preekſchjehdetaju

„ — Inze Jahnis par peeſehdetaju

„ — Rankaiſch Mahrz par peeſehdetaju

„ — Badsche Jekobs par peeſehdetaja Weetneeks

„ — Waggul Peters par peeſehdetaja Weetneeks.

„1822 = tra Gadda 29 September Deena Ta brihwiba tika

„pajazita no muhju zeeniga Leelkunga peezeem ſaimneekem, fu-

„rus Winni bij iſraudſijuiſchi pehz jamas patikſchanas.

„1822 = tra Gadda 10 nowember Deena, Mahrtinga deenā tikam

„no jawa zeeniga Leelkunga preekſcha ſaukti un atlaiſti brihwi

„eeſch Kangur muiſchas“ —.

Schahs irr tahs weenigas ſinnas un peeſihmejumi, kas wez-
zakā teeſas protokol grahmata uſeetas; zits ne kas wehrā leekams
neatrohdahs.

Lai gan no 1819 g. Wiſſ. ſemneeki bij brihwi laiſti, tad tomehr

no brihwēstibas wehl maj bijis ko jušt. Muišchneeki tee liškumu taištaji, allasch gahdajušchi, fa wiannu warra un špehšs majumâ ne = eetu, tadehl arri jemneeki eeksch teem pirmeem 50 brihwibas gaddeem maj kur us preekšču tikkušchi. Wezzafi wiħri šahsta, — un to fa pilnigu pateejibu warr peenemt —, fa muišchneekem arri peħz brihwlaišchanas irr bijuše ta pilniga warra ar jemneekem darriht kâ grihb. — Bagasta teeša gan bijuše, het ta, tâ jakloht, ne kas wairaf kâ muišchneeka grihbšas ispiditaja bijuše, nedriħštedama tam pretti runnaht nei darriht. Muišchas polizejahm, junkureem, strošcheem un šahrošteem irr ta liškumiga rekte, (Widj. semn. liškumi no)

bijuše: darbineekus un štrahdneekus ispehrt kad grihb; woi kahda waina un zif leela ta, us to maj tizzis luħskohts. Zif daudš reiš jaunas, peeauguščas meitas muišchâ gaitâs, ĳa tahm kahds lohps gannibâs kahdu maju škahdi darrijis, no šahrošta nešchehlīgi tikkuščas ispehrtas us failu meeju; wehl wairaf ĳaimneeki un kalpi kuhleenus dabbujušchi dehl ta masaka eemeĳla. Teeju un taišnibu mekleht un par tahdeem warras darbeem ĳuhdšeht, tas bijis tas weltigakais puhlinšč, zaur to kungs tizzis tik eekaitinahts un nabagam ĳuhdšetajam nu jo gruhti gahjis. Zif teem daudš mas labbaš klahjees, kas peħz kunga štabules mahzejis labbi danzoht, teem glaimoht, par zeenigeem wišschehligeem tehweem, wiššlabbakeem kungeem un gahdneekem gohdaht un flaweht, het ĳawus lihdi tauteeščus preekšč kunga plehst, dšiht un dihraht ko tik ĳauda; tadehl tas bijis tas lainigais, kas muišchâ par strošču, staraštu, usraugu jeb brandwihndeggi tizzis. Šchee bijušchi tee wiššu zeenigakee un leelakee wiħri no jemneeku kahrtas, tadehl wiannu draudšibu katrs aiseldams us wiššadu wiħši meklejis un daudšreiš ar dahrgu naudu. — Bliskus un šitteenus ĳaweem deenestneekem pahrpilnīgi isdallihst, tohs daušiht un gruhstihst irr ĳohhs pirmôs brihwibas laikôs pašču muišchneeku (kungu) preeks un rekte bijuše. Te tik par prohwi weens gaddijums, kas ap 1850—1852 g. pateesi notizzis: Loreiseĳais ĳaun Wahles dšimtleeskungs Victor v. Tranšehe kahdam jemneeku kalpam wahr-dâ Kahl Mohre, kas pee afminu fraušchanas ar ĳaweem darba beedreem diktaki ween runnâjis, kreetnu malkas štruaķi muttê starp

johbeem eelizzis un ap galwu apjehjis, lai runnatees newarretu, un
 tà tam bijis lihdi pusdeenai jastrahda. Tà darrijujchi pajchi leel-
 fungi, to tad nu wehl wiannu dentjchiti jeb lamlohti nedarrija? Katrs
 geenigs stahrestinjch warrejis darbineekus, lai tas buhtu pat jaim-
 neeks, bes kahdas ismeklejchanas likkumigi 6 reij fist, (Widi. jenn.
 likkumi no) — zif reij par deenu, tas nebijis nojaz-
 zihis. — Melaimigs bijis tas jaimneeks, kas tahda strofcha jeb stah-
 rosta naidu jeb nepatikjchanu bij mantojis, tas tizzis wijsadâ wijsê
 nerrohhs, tà bijis jaisnihft.

Neeuens jaimneeks naw drohich jawâ mahjâ bijis, jo funks to
 pehz jawas patikjchanas warrejis isjweest kad grihb, ar woi bes
 mainas, us to maj tizzis luhkohts. Kalpojchanai jeb klausijchanai
 bijis gan mehrs wakkâ nojazzihts, bet us to maj tizzis raudsihts.
 Dfinnujchi ween lai kalpo daschdaschados paligu ohtreneeku un
 zellu deenas, zif muijchaj un fungam patizzis un wai! tam jaim-
 neekam, kas eedrohichinajees tuhlin us matu nepaklausihht, tam joh-
 diba bes jehlastibas gaidama. — Ja arri pehz istradijees, ka
 pahraf pehz wakkas nokalpohts, tad likkums nojazzijs par kahju
 deenu 15 kop. sidr. un par sirga deenu 20 kop. sidr. atmakjast. Nu,
 tà tahdas deenas riktigi ar naudu tikkujchas atmakjatas, tas gaujchi
 rehti, gandrihs nemas nenotizzis, jo muijcha prattuje tahdu naudu
 gan dehl nepaklausijchanas, gan jchâ gan tà atkal atrehkinahht. —
 Us weenu 40 dahld. leelu mahju bijis pehz wakkas jakalpo muijchâ:
 zaur wijsu gaddu ikneddelas 5 deenas weenam sirdsineekam; no
 Zurra lihdi Mikkeleem ikneddelas 5 deenas ohtreneekam (kahjinee-
 kam); bes tam bijis daschdaschadas paligu deenas pee juhdu meh-
 jchanas, jeena un labbibas plaujchanas, kuljchanas, materiala pee-
 wejchanas, u. t. pr. pawijjam 254 deenas jakalpo. Tad wehl no-
 bohjchanas muijchaj bijujchas 5 puhri rudju, $3\frac{2}{3}$ p. meejchu, 3 p.
 arsu, 2 pohdi linu, 1 Q. m. appinu, 1 Q. m. kannepaju, 4 m.
 linnu dsijas, 1 auns, 1 mais, 2 walgi, 10 ohls. — Ak, tà tad lautini
 ihpajchi wajjarâ un ruddeni, pa barreem ween gan braukjchus gan
 kahjahm us muijchu dewujchees, tahs dasch daschadas deenas kal-
 pohht. (Darbineekeem bijis pa deenu jastrahda eerahditâ weetâ, pa
 naktim atkal bregga jawadda, jalmi jabahich u. t. pr.). Sinnams,

fà muiſſa allaſch taſs labbatas, pee lauku darbeem derrigafas deenas preeſſch jew isredſejahs, un ſemneefem tik atlikka kahdi brihtini, kad ſlikta gaija dehl muiſſchà newarreja ſtrahdaht; zaur to, lehti prohtams, jemfohpiba newarreja pee ſemneefem ſelt nedj us preeſſchu eet, us to truhka ipehki, — darba un naudas ipehki, — tohs muiſſa iſſihda. — Ap 1840 g. irr no weenas leelafas Zempeneſſchu mahjas 7—9 R. m. (à 25 m.) atlizzis ko pahrdohht, par furreem 1½ Rubl pohdà dabbujuſchi (ta bijuſe wiſſa mahja se en a h k j ch a n a), ſirgu neipehka dehl daſchfahrt linnus ar reggaminahm us Walmeeru aismilkuſchi pahrdohht. Tohs laikòs warbuht druſku agraf ap. 1835, kalpa puiſſa alga bijuſe, druſzin bandi meſſchà, ko tas ipehjis eeſtrahdaht; meita dabbujuſe lohna 30 kop. ſidr. un zeppuri. Upgehròs tahds bijis fà aità audſis, jeb ja daudj, tad alkſchuu miſàs apruſtiths un rahjòs melni nopehrwehts. Bittas pehrwes nepaſinnuſchi.

Ut tee bijuſchi gan gruhti behdu laiki, par furreem klaujotees ſchauſchallas pahraem. — Tolaiſ wehl leelaka dalka lautinu wehl dſihwojuſchi rijàs, jeb pee rijas peebuhwetòs maſòs duhmainsòs kambarinòs, fas tad no leelem un majeem dſihwotajeem fà peebahſti bijuſchi; zittas apgaiſmoſchanas te nebijis fà weenigi ſkallu ugguns. Rrohgi bijuſchi ta weeniga ſemneeku ſaeefchanas weeta, fur ihpaſchi iwehtdeenàs un zittòs iwehtku wakkaròs lautini pa barreem japulzejuſchees pee brendawihna ſawa labbaka behdu un raiſchu atweeglinataja. Tas arri toreij tik 5—10 kop. par ſtohpumakſaja, un laudis jaw no pat maſatnes to raddinajahs dſert, pa brenkuſcheem ſtrahdadami. — Tolaiſ gan no ſimta ja weens gaddijees, fas mahzejis ſawu wahrdu rakſtith, un kam nebija ar 3 kruſtu wilkſchannu japuhlejahs, tik drih jà winna parakſtu pagehreja; un jà kahds laſſihht pratis, tad tas bijis us tam neſin zik leels. Ta weeniga draudjes ſkohla, furrà kahdus 12 behrnus no wiſſas draudſes usnehma neipehja daudj ſinnatnibas un mahzibas iſplattith. Weena Satweeſchu awije katru neddeku reiſ isnahkuſe, un gandrihs tapatte par ne ko zittu ka par tizzibas leetahm runnajuſe; woi kahds ſchòhs pagastòs to turrejis, to neſinnu, laikam gan nè! — Tas bijis weens behdigs un noſchehlojams laiks! Wehrdſiba gan bijuſe bei-

gujees, bet nojpaidiſchana, nejaprah-tiba, laiſtumſ un nabbadji-ba turreja garrigus kà meefigus laufchu ſpehſus kà ſajeetus un jawal-dſinatus, ar mohſahm un pamajitehm tee no tahs apzeetinaſchanaſ iſpeftijahs un us preeſchu tikka.

Ap 1850 g. us 40 dahlb. mahjas tizzis us 3 laukeem ſtrahda-joht iſſehtis lihdi 18 puhr. rudſu, 7 puhr. meefchu, 30 puhr. auſu un 1½ puhr. linjeſflu. Sinnams gan, ka naudas zenna toreij daudi leelaka un deenestneeku alga maſaka bijuje. Kalps (puiſis) tolaif dabbujis lihdi 8 Rubl lohna un drehbes; meita 1½ Rubl naudâ, 25 mahrz. linnu un 2 aitas turreht; pahrineeks dabbujis 8 puhr. rudſu, 3 puhriweet. juhdotas ſemmes un meſcha ſemmê 4 ſeeka weetas. — Dehl neſchehligas ſemneeku iſdijihſchanaſ muuſchâ, ſemmes darbi netiffuſchi mahjâs pareiſi iſſtrahdati nei tihrumi ap-fohpti un pawairohti, zaur to daſchahrt neaugliba un bads iſſzehe-les. Stahſta arri, ka ſlapjums un lohſti niſnas jalnas daudi ſſch-dejuſchâs. Tâ ap 1843—1845 g. bijuſchi gauſchi neaugligi badba gaddi. — Wezzi wihri ſſahſta ka wehl agrafi, — (bet neſin kurrâ gaddâ), — bijis tif niſnas bads, ka 1 jeſſels rudſu maſajis 1 dahl-deri, — toreij leela nauda, — un newarrejis dabbuht. Saimneeks tif no muuſchâs (magajines?) 1 jeſſeli rudſu preeſch putras dabbujis. Ja kam wehl kahds maſums rudſu miltu bijis, tad to ar pellowahm un paperdu ſaknehm jamaiſijuſchi un tad maiſi zeppuſchi.

Ap 1844(?) g. leelâ truhtuma laikâ, bij tee laiki, kad lautini wija Widjemmê bij jamuſſinati jawu ew. lut. tizzibu atſtaht un pee Kreewa tizzibas pee = eet. Arri ſcheit, ſchohs pagastôs bijuſchi daudi, fas to darricht gribbejuſchi, bet fas gan naw notizzis. Sapratſtigu wihru, ihpaſchi zeen. lanthraht leelfunga v. Tranjehe un brachlu draudſes preeſchneeku pamahziſchanaſ un preeſchſihmes daudi pee ta lihdejuſchâs, ka laudis pee jawas ſkaidras ewangelijuma tizzibas paliffuſchi. Schohs gruhtôs pahrbaudiſchanaſ laikos ihſten iſrah-dijeſ, zif Widjemmes lutter mahzitaji, jaw 300 gaddus ſtrahda-dami, jawas draudſes pee pateefibas, atſibihſchanaſ un ſtipras tizzi-has wedduſchi. Tee Deewa wahrduſ ikſwehtdeenâs no kanzeles ſlud-dinajuſchi un laudim paſemmibu un paſlauſiſchanaſ mahzijuſchi, bet kad nu pahrbaudiſchanaſ laiks nahza, tad winnu awis pa tuhſto-

ŝeem tohs atŝtahja un pee zitta gannama pulka greejahs, to tahs nepajinna. Kadehl tas notifa? Tadehl, ka lutter mahzitaji, lai gan jau 300 g. ŝrahdadami, tomehr jawa gannama pulka mihleŝtibu un uŝtizibu 'nebij mantojuŝchi, bet arri pajŝchi muiŝchu pahrwaldneeki buhdami; tapat ka leellungi turrejahs, laudis tapat nojpaidami un kalpinadami. Tee bijuŝchi lepni, aukŝti, laudim nepee-ee-tami. Semneeki zaur freewu tizzibas peenemiŝchanu zerrejuŝchi no jawa gruhtha nepaneŝjama juhga atŝwabbinates, un tadehl us mahzitaju pamahziŝchanu toreis maj flauŝjujŝchees, ŝinnadami, ka tee ar leellungeem weenu walgu welf.

Gruhtos truhkuma laikôs ap g. tiŝkuŝchi arri tee tà noŝaukti „Krohna rudŝi“ jeb milti dohti. No zittahm puŝŝehm laudis barreem ween us Rihgu dewuŝchees ŝchihs Krohna miltus nemt, jo bijis isdaudŝinahts, ka tohs par brihwu dohŝchoht. Bet 'nabbadŝini peeŝrahpujŝchees. Tee milti bijuŝchi peh3 ar auglu augleem jaatmakjâ. S. Brengul un S. Wahles jemneeki, kas arri niŝnu truhkumu zeetuŝchi un peh3 tahdas eedaudŝinatas brihwmaieses kahrojuŝchi, tomehr no jawa toreisejâ leellunga landrath v. Tranŝehe pamahziti, ka tahda maiŝe buhs dahrgi ar auglu augleem jaatlihbjiina, tohs frohna miltus maj nehmuŝchi. Peh3 leellungŝ teem weenu ŝemmes gabbalu eerahbijis, kas bijis jaapŝrahdâ un ar teem augleem tas frohna miltu parrads jadelde. Arri zempeneeŝcheem muiŝcha weenu ŝemmes gabbalu dewuŝe gaddus apŝrahdaht un ar teem augleem to miltu parradu lihŝŝinaht. Tahdâ wiŝŝe ŝchee pagasti no teem frohna parradeem drih3 ween atpeŝtijuŝchees. — Wehlaki, no 1850—1860 g. atnahkuŝchi labbafi laiki. Dai gan muiŝchas flauŝiŝchanas un isdjiŝiŝchanas deeŝgan leelas un gruhthas bijuŝchas, tad tomehr zaur augligakeem un iŝdewigakeem gaddeem kauŝchu labklahŝchana wairojuŝees un tee dauŝf maj turrigafi paŝiŝkuŝchi.

1863.

Ar ŝcho gaddu gribbu eejahŝt gadŝfahrtigas wehrâ leekamas ŝinnas un notikfumuŝ usraŝŝiht, jo ŝhini gaddâ no Wez Peebalgas ŝchai widû atnahzu.

Ar 1-mo Janwar 1863. nahza tas Wiŝŝaugŝtafi apŝtiprinahts

lifums no 4. Juli 1861. ipehâ, kas brendwihnam leelu afziji uslikfa, un zaur ko nu brendwihns, kas lihdi iċhim 10, pat zittâs weetâs 5 kop. fîdr. par ūtoċpu mafjaja, taggad pazehlahs 30—40 kop. fîdr. par ūtoċpu. Brendwihna miċlotajeem tas bij par leelu nepatiċċhanu.

Pehz gruh̄ta Arimmes farra augsta waldbiċċhana nebij 6 gaddus nekahdus refruiċhus nehmirse un nu 1863. g. atkal jahka nemt un pee lohsejċhanas aizinaja arri muiŃċâ deenedamus puiiċhus, kas lihdi iċhim no lohseċm bij atiwabbinati, un tadehl muiŃċâs par neeka lohni, (par 5 Rubl.) deeneja. Ūċhinnî laikâ no refruiċċeem ispirokahs par 570 Rubl.

Ap iċho laiku us augstakas waldbiċċhanas paŃkubinaiċhanu Widjemmê jahka zeltees tahs lauiċhu jeb pagastu ūtoċhlas. Newarr leegt, ka muiiċhu ihpaŃċneeki arri pee tam naw palihdiŃċigi bijuiċċi, buhwmaerialu jeb grunts weetu preekċċi ūtoċhlas dahwinadami. Arri toreijejais J. Brengul, Zempu un Jaun Wahles dŃimtleelŃkungs Victor v. Transehe usŃkubinaiċis iċhoċhs pagastus Ńewim tahdu ūtoċhlu buhwweht, preekċċi tam weenu Ńemmes gabbalu Zempu muiiċċas dallâ no 10 puhra weetahm eerahdidams un wajadŃċigus buhwūtoċkus dohdams. 1863. g. Ńeemâ tiŃka buhwūtoċi is Zempu meŃċa peewesti un zits materials peegahdahts. Buhw darbs tiŃka buhwmeiŃterim W. Wahles Karl Wike par 500 Rubl. fîdr. isdohts, par ko tam wiis bij gattars japataiċa. Ruddenî 1863. darbs tiŃ tahlu bij gataws, ka 26. Now. ūtoċhlas ehfu warreja eŃŃrehtliċht un ūtoċhlas darbu jahkt. Par ūtoċhlotaju tappe peenemts Jahnis Austraing dŃimmiŃ 2. Oktobr. 1842. Wez Peebalgas mahzitaja muiiċċâ. — Ūtoċhlâ tiŃka usnemti 38 behrni, = 34 puikas un 4 meitenes Mahzibas bija: ūkaidra japratiga laŃŃiċċhana, rakŃtiċċhana, rehŃinaċċhana, dŃeedaŃċhana, (meldini un 2 balŃċigi), bihbeles ūtoċhti, un katŃiċċa isŃkaidroċċhana. Ūatrâ neddelâ mandegôs Ńanahza ūtoċhlâ tee behrni, kas nebij paŃtahwigi ūtoċhlâ un tappe te mahziti laŃŃiht, dŃeedaht, bihbeles ūtoċhtôs un katŃiċċi. ŪoŃoseem nahza 98 behrni. Ūtoċhlotaja lohne bij: 10 puhrweetas Ńemmes, furras pagasti gan pirmoreiċ eŃŃrahdaja un eejuhdoja, bet kas paċċam pehz jaapŃrahdâ, — weens gabbaliniċċplawas, kas paċċam japlauj; ko leelŃkungs peeċċiċhra, lihdi 7 wejumi leels un 100 Rubl. naudas par gaddu. Ūatrâ Ńeemâ Ńaimneeki

Katrs 4—5 pehd malkas peewedda. Wajjaras un rijas malkas wadjibū keelskungs fshlotajam eewehleja te pat muiſchas meichā, lai tohs frittuſchus foktus un ſchaggarus preefſch tam nem. Sinams kā paſcham jauſzehrt un jauſlaſſa bij.

ſkhotajſ J. Austring no Wez Peebalgas 1863. g. ſche atnahtdams etradda jo laipnigu usnemſchanu. Zaudis zaur labhakeem gaddeem bij jaw turrigaki palikkuſchi, bet lai gan zittur flauſiba bij be.gujees un ſemneeki us naudas renti atlaiſti, tad tomehr ſche ta wehl bij pilna ſpehſā. Zaudis pa barreem ween us muiſchu un atpakkal ſtaigaja un kraufaja pa naftim, ka ratti ween tā ſmilſſteja, ka pahra werſtes to warreja dſirdeht. Dattuju tautas dſeejmas ſawās weentecfigās meldejās wehl beei ween no ſtrahdneezechu un darbineekeem atſtanneja muiſchās laufōs, plawās un rijās. Tahdu tautas dſeejmu dſeedaſchanu bij Dattuju tauta, ka dahrgu mantu zaur wiſſeem ilgeem garreem wehrdſibas laikeem usglabajuje, un itt jauki bij redſehti, ka tee ſanahkuſchi, gan pa weenam, gan kohri kohpā dſeedoja; liſſkaks, ka tee tā dſeedadami ſawu gruhtu juhgu weeglinahht raudſija. — Geſch mahzibas un ſinatnibahm bij toreij. Zaudis wehl maſ us preekſchu tiſſkuſchi; retti bij kahds, kas puſlihdſ rakſtiht bij draudſes ſkohlā mahzijeas, tad wehl kahdi, kas paſchi daudſ maſ bij rakſtiht eemahzijuſchees. — Bihbele, dſeejmu un ſpreddikū grahmatas un brahlu draudſes litturgijas bija lauſchu weenigas grahmatas, bet tahs arri tikka augſti zeenitas un turretas. — Zauua Brengul un itt ihpaſchi Zempu J. Wahles ſaimneeki gandrihſ wiſſi peederreja pe tahs tā noſauktas ernuteru, jeb brahlu-draudſes. Warrbuht pehzlaikōs wairs neſinnahs kas te par draudſi bijuje, tadeh! ihſumā par ſcho ſekti ko peeſihmoſchu. Brahlu draudſes lohzekli ſheb ernuteri peedereja gan pee lutter tizzibas, bet bija ihpaſcha ſchſirra ſheb ſette. Winnu zeets liſſkums bij no wiſſeem paſaules preekeem, dantſcheem un luſtehm atrautees, iſſwehtdeenas un noliktōs brihſichōs ja-eeſchanas mahjā ſapulzetees, tur dſeedahht preeſchſajzittaju ſpreddikōs klauſitees un tad labbi iſraudatees. Tahdi preeſchſajzittaju bij brahlu draudſes augſtaka ſchſirra un teem ween bij brihw ſoeeſchanās runnas turreht. Bet tahdas runnas tee allaſch no galmas, bes kahdas ſagattawoſchanas, bes kahda ihſta ſaturra un lo-

gigas preekjâ jazzija un wiinu noluhks wairaf bij, klaustajus us raudajchanu eekustinaht. — Prohtams, ka tahda brahlu-draudje arri daudj labbuma, ka deewabihjigu djiwojchanu, Deewa wahrdu mihslojchanu, pajemmigu garru un gruhtôs pahrbaudiſchanas lafôs 1843.—1847. pastahwibu usturrejuje, bet arri neweens neleegs, ka starp pajcheem brahleem, kas jo jwehti un deewa bihjigi preekjâ loudim islikfahs, tomehr daudj niſni leekwi, aukſti wariseeri un jraugi atraddahs. Brahlu-draudje nepalikfe wiſ taj i h ſ t â p a j e m m i b â kas eejahkumâ wiinas augſtafais glihtums un kohjchums bijis, bet jahka no zitteem nojſkirtees, prohtams, jowi par daudj labafu, par draudſi to isredſetu turreht, par maſ-pulzina jauftees un wiſſus zittus nojodiht, kas ar teem weenu walgu newilka. Wiinu noluhks bij itt ihpajchi wezſas Latweejchu tautas-djeefmas, fo par blehnu un mauku ſingehm nojauza, pagallam isdeldeht, no wiſja kas zilwefa prahtu jautru un lihgmu darra atratees, un preekjâ laudim jwehti un glihti isliktees. Tahdi, kas jcho likfumu pahrfahpa un kahdu reii ſingea jeb danzoja, tappujchi bes ſchelaſtibas no draudſes (maſ-pulzina) iſſtumti. Wiinu japulzês nau neweens eebrojhjchinajees eet, kas nau pee draudſes peederrejis, tahds rappis kuhlin israidihſts. Prohtams, ka fatrs, kas maſ ween gribbeja zeenihts un gohdats tiſt, jif warredams dſinnahs un puhlejahs pee jchihſ draudſites peeſſaitihſts tapſ. — Bet ar laifu, jaw 1863. g. tahdas ernuteru draudſes n o j l e h g t a s j a p u l z e s bij jaw aiſleegtas; warreja fatrs wiinu deemfalpojchanas jeb luhgſchanas ſtundâs eet un palift. Bet tas wezſ raugs, tas ernuteru garſ, tas gan wehl ilgi tē pastahwehſ, kamehr laudis pee ſkaidras atſijchanas un mahzibas nahſs.

1864.

Œhis gads bij iſhti augligs un isdewigs; 1 puhrs (20 garz) rudju maſſaja Zempu muiſchâ 1 Rubl. 50 kop. ſidr. un Jauna Wahle 1 Rubl. 25 kop. ſidr. Gaujchu labkrahjchana un turriba wairojahs. Dee jahka labbafu pahrtiffu baudiht un labbafas dſihwes teetas, kâ faltus rattus un raggawas eegahdatees. Arri apgehrſs,

lai gan tif weenigi pajcha taifihits, tomehr pee wihreejcheem no itt glihti jillas — pehrwetas wadmallas bij un jeeweejchi strihpainas jeb frustainas brunfas walfaja un leelus leelus willainus laffatus neh-
faja, fo wiijus pajchas ar auda. Bajnizâ, ihpajchi fwehtku deenâs
un pee Deem-galdâ eijoht jeeweejchi neffa leelus baltus mujjelina
preefichautus un fakla laffatus, un fâ jchalli leelu garru mujjelina
fnahitni ap plezzeem; kurras eejpehja, tahs jau basta laffatu riakfi ap
galwu fehja. — Kas ween eejpehja, tas pastalas atmetta un ar jah-
bakeem jeb kurpehm Deewa nammâ jeb weefibâs gahja.

Skohlâ us 18 64/65 g. janahza 43 behrni = 38 puifas un 5
meitenes; mahzibas tahdas pajchas fâ 1863. Mandegoôds janahza
97 behrni. —

Itt wehrâ-leefams jchai gaddâ nefas nenotikka. —

Oktobri tapa tas osols kuhits preefichâ, fa mais, tiko pirkstu
rejnâs kozinjch eestahdits.

1865.

Jurri (23 April) Jaun Wahles jaimneeki tappa no klaujichana-
nas us renti atlaihti un makfaja 8 Rubl fidr par dahld. rentes; mui-
jchâ tappa pusgraubineeku jaimneeziba eewesta. Zaur to arri jem-
neeku jaimneezibâs leelas pahrgrohjiichanas notikka un leels johlis
us labklahjichanu iperts.

Ladpat tai 23 April Stausche un Schiddau jaimneeki jawas
mahjas par dšintahm nopirkujchi fanehma un bija tee pirmee
gruntneeki jchai draudjê. Gruntneeziba, ar taijnibu jakohht, wiijas
jemneeku fahrtas labklahjichanas un turribas grunte un pamats,
bij nu jahfwjees, un laudim glujchi zittads zerribas pilns laifs gai-
dams. — Schogad tapa pee pag. fkolas flehts usbuhweta. —

Arri jchis gads bij deejgan auglîgs un isdewigs. Rabbibas zen-
na gan zehlahs us 175 kop. par rudju puhru, arri deenestneeku loh-
ne paaugtinajahs. Vinni makfaja 40—50 Rubl par 21 L. m.

Schai gaddâ November un Dezember mehnejchâs nifna bakku
jehrga arri jchos pagastos islauijahs ar fo daudj jaslomma un arri
nomirra. Skohla gan tadehl tif weenu neddeku ween tif flegta,
bet daudj behrni jaslimumjchi mahjâs palikka. Skohlâ tappa us

1865/66 usnemti 30 behrni = 27 puikas un 3 meitenes. Mandegods, bafku slimmibas dehl gan retti, janahza 95 behrni. —

Zits nefas wehrâ = leekams nenotifka.

1866.

Bafku jehrga fas pehrnajâ 1865. g. gallâ jahfahs jehogadd Janwar un Februar mehneſchods jo nikna bij,, bet us pawajara puſſi mittejahs un pehz zilweki un lohpiini pee labbas weffelibas bij.

22-trâ Merz pehz pusdeenas nodegga Sihle mahjâ ehrbekis un weena tuwumâ buhdama flehte. Zaur uszihligu dsehſeju darboſchânods ehrbeſka weena galla ſtahws gluſchu nenodegga, ko arri pehz par dſihwofli atkal jataiſija. Tomehr ſaimneekam Rengardt leela ſfahde notifka. Râ dohmajams ugguns no ſlifka ſfurſtena us behnineem zehlees. Iſmeſleſchanas protokolis par jcho ugguns-grehtu neatrohдахs. —

Juni (23 April) Jaun Bregul ſaimneeki tifka atlaiſti no falpoſchanas muiſchâ us jauktu renti: par dahlberi bij jamaſja 5 Rubl ſfaidras naudas un 2 Rubl eefch noſajzitam deenahm muiſchâ janofalpo. Muiſchâ tifka kalpu ſaimneeziba eetaiſita.

Arri jchis gads bij puslihdj augligs un isdewigs. Zauſchu turriba wairojahs, bet arri winnu wjadſibas un isdoſchanas. Saimneeki jahka linnus wairak jeht, lai nauda tiftu, ko renti un zittas maſſajchanas nomakſaht; arri tihrumus raudſija leelafus taiſiht. Deeneſtneeku lohne jaw bija: puſſcham 30 Rubl ſid r. un 4 f a h r t a s drehbju un galwas naudu aiſmakſaht; pahrineeks d a b u j a 14 p u h r. rudju 7 puhr meeſchu un jeeka weetas linnu. Tahda pahrineeka darbs bij: wihrs wiſſu gabdu pee ſaimneeka darba ſtahweja, jeewa tik wajjaru un rudenî; bes ta tam wehl ganni un zuhfganni bij jaturr par 3 deenahm 4-ta. — Meitas lohns bij: 6 r u b l ſ i d r. naudas 30 mahrz. linnu, 2 jeb 3 aitas, 1 pahra kurlpu un lafkatinjch.

Linnu zenna jehogad pazehlahs 60—65 Rubl par birtawu (21 L. m.) Daſch labſ zaur to daudj maſ pee naudas tifka un jawâ dſihwê eetiſprinajahs.

Œhini gaddâ ta us 570 Rubl paſtahwedama refruſchu iſpirk-

įšanas nauda, tiffa us 1000 Rubl paugstinats, tadehl arri mas bij kas ispirkafs.

Skolâ us 1866/67 g. įanahža 29 behrni; 22 puifas un 7 meienes; — mandegôs nahža 92 behrni.

Ar laufdu attihstijchanôs un garrigu isglihtojchanu (Bildung) lehnâm ween us preekįchu gahje; tee peenehmahs un peauga gan laizigâ labumâ, bet ne wis tâ garrigâ. Tohs kawekfus pee tam, newarru un neįpehju įche wijjus usrafstiht, tas leelafais gan bij pajchgudriba, jo daudį įchįittahs pajchi deefgan gudri eįįojchi, un turreja wijjas pamahziįchanas, grahmatas, awifes un rafstus par neekeem. — Tomehr newarru atstahį nepeeminnetu, kâ įhini gaddâ 24 April Trifates draudįe dibbinajahs dįeedataju = beedriba, kuras npluhfs bij: aįsweenam įapulzetees, 4 balįigu wihru-koħru dįeeda-įchanu kohpt, derrigas runnas un preekįchlaįįchanas turreht un tâ neween derrigu laika kawekli, bet itt ihpajchi par prahta apgajmo-įchanu un garra isglihtojchanu gahdaht. Pee įchįhs beedribas pee-beedrojahs gandriį wijji įchahs draudįes įkohlotaįi un tee mahzitate gajįchate wiħri. Bet kad nu beedriba eejahkumâ wijjas įawas darriįchanas Wahzu wallodâ wedda un dįeedajâ, tad arri no semneekeem mas ween atraddahs, kas tai peebeedrojahs. Ernutereem un arri zitteem tumįoneem un biįmaneem tahda beedriba bij kohti pretti un nepatiffa, tee to tuhlin eejahkumâ nihbeja, nizinajâ un mekleja ijnihzinaht.

1867.

Scha gadda eejahkumâ tappa ta įauna pagaitu wadiįchanu ee-
westa peħz Wijįaugįtati apįtiprinata liķkuma no 19 Febr. 1866.
Łaudim įchi leeta bij wehl įauna un nepajįstama un tadehl eejah-
kumâ teem daudį galwas greeįchanas padarrija, jo to labbu ko tahdi
liķkumi atneja, tuhlin neapķehra. Muiįchas walbiįchanas war-
rens įpeħfs pahį pagasta eekįķķigahm dariįchanahm tappa nu ap-
robesįots un pagasta-teeįa tik ween preekįch įtrihdes leetu isįķķir-
įchanas eezelta. Įagastam pajcham tiffa atkauts zaur weetneeku
pulku un pagastwalbiįchanu par įawu ihpajchu labbumu įpreest un
gahdaht, kurra reķte liħdį įchim tik weenigi muiįchas walbiįchanai biį.

Tadpat us zeen. draudsjes teejas pajfubbinajchanu Zempu un Jaun Wahles pagasti jaweenojahs par weenu pagastu un appakich weenas pagastwaldijchanas. Par pir me em pag. wezakeem tappa eewehleti: preekich S. Bregul pag. Renze jaimneeks Dahw Swirgsding un preekich Zempu-Jaun Wahl. pag. Wez Bahge jaimneeks Dahwe Rosenberg. Ur jauno pag. wald. eerikti un eejahumâ gahja jcheit wijs itt fahrtigi un labbi.

Urri ichi wajfara bij deefgan augliga un labba, zaur fo laujchu turriba wairumâ gahjâ, bet kalpu lohni jo leelaki palikka, un bij deefgan janopuhlejahs, kamehr jaimneeks jaimi jadabbuja; lif-fahs itt fâ deenestneeki buhtu ismirujchi jeh masumâ gahjujchi.

Dinni makfaja ichogad lihdi 50 Rubl fîdr. par birkawu. —

7 September nodegga Sihle mahjâ rija un peedarbs, lihdi ar daudj jaimneezibas leetahm, kas tur bij peeliktas. Pee teejas ismeklejchanas israhbijahs, ka ugguni masi behrni rijâ ferrâ bij eelaidujchi. — Skahdi rehkinaja us 500 Rubl fîdr.

Zai gan deenestneeku lohni leelikti zehlahs, wijsas leetas un wajadsibas dahrgakas palikka, tomehr jauneezeltee Zempu Jaun Wahles pag. weetneeki pee lohnw apjpreejchanas 30 Dezembr. 1867. sub. Nr. 127. apjpreeda, ka pag. fkolotajš, kas lihdi ichim 100 Rubl dabbuja, tif lai dabbu 1 Rubl no katra fkolohlas behrna, tas buhtu lihdi 30 Rubl fîdr. par gaddu. Wehlaki tai 12 Febr. 1868. japulzejahs wijsi, — tiklab Zempu = Jaun Wahles fâ Jaun Bregul pag. weetneeki un nojpreeda sub. Nr. 7. fkolotaja lohni 80 Rubl. par gadda, un tã tam 20 Rubl no agrafaja lohna atnehma. — Skohlotajš zaur to tifka jpeešts, jawas zaurtikjchanas dehl, arri pag. fkrhwera ammatw peenemt. — Jaun Bregul pag. weetneeki jaweem pag. ammatwihreem lohni nojpreeda: pagastwezakam 20 Rubl fîdr.; abbeem pag preekichneekem kohpâ 14 Rubl j.; pag. teejas preekichjehdetajam 6 Rubl. j. peejehdetajeem katram 3 Rubl; jcheem pehdigeem zitti pag. weetneeki ne f a negribeja doht. — Zempu Jaun Wahles pag. weetneeki apjpreeda: pag. wezakam 20 Rubl. 1. preekichneekam 10 Rubl., 2. preekichneekam 4 Rubl. pag. teejai, — furra weenu gaddu glujchi bez lohna bij, — preekichjehdetajam 8 Rubl.; peejehdetajam katram 3 Rubl.

Skolâ fanahza pr. 1867/68 tif meen 21 behrni; 18 puikas un 3 meitenes. Tif maf bij gan jawada eemejla dehl un netikka arr ne-weens pee ta dšihts un peepeests famus behrnus školâ šuhtih. — Mandegôs fanahza 102 behrni. —

1868.

Šhis gads bij lohti wehrâ leekams. Pehz labbas pastahwigas jeemas itt peepešči filts pawajšars nahza, kas tahdus pluhdus jazehla, ka wiššas mallas pahrupluhda. Gauja is jaweem krašteem augstu augstu iskahpa, wiššas apfahrtejas jemmakas weetas appluddinaja, un Walmeeras tilts, kurru Jaun Dahrku barons Krüdner 1865 ustaišija, tif ar leelahm mohkahm tikka glahbts. — Pehz tahda ahtra pawajšara nahza wajšara, bet kahda!? Jaw jehjumâ laikâ, Mai eejahumâ, jahka jemkohpi pehz leetus ilgotees, bet wolti! Pastahwigs jaujums un karštums semmi tâ iskalteja un isdedšinaja, ka daudš weetâs, ihpajšči kalnainâ mahlu semmê, jehkla nemaj neusdihga, un tahdi kalni wiššu wajšaru plikki šahweja. — Ta bija tif jauša un karšta wajšara, ka pat wiššwezakee zilweki to neatminnejahš. — Wišši purri un mešči tâ iskalta, tâ ka Juni un Juli mehnešchôs Widšemmê wiššâs mallâs purri un mešči degga un pirmâs August deenâs jauļi no seemel puššes dšihči duhmi applahja. Arri tē tuwumâ Wez Wahles un Dufkas purrâ leels gabals isdegga, kur bij arri no šheem pagasteem laudim dšehst ja-eet. — Zaur tahdu leelu jaušumu un karštumu leela neaugliba zehlahš, tâ ka dašchâs weetâs ir jehklas teešu nedabbuja. Leetus debbešči gan rahbijahš, ir pehrkons beeši nahza, bet nelija. Tif dašchâs rettâs weetâs bij kahda lihniņa, kur leetus liņa. Tahda leetus lihniņa te tuwumâ bij: no Lausche un Laine gar Zempu muišchu us Kenzi. Leitih un Šenge pušmuischu; teem arri bij labs un baggats gads. Bet zittur, tahda leela šaušuma un karštuma dehl linni daudš weetas tif šprihdi garri isauga, teem jehklas jau tihrumâ isbirra un bij ar iskapti janoplauj. Arri wajšaraja bij gaušči masa un šihka un daudš weetâs ar rohkahm janopluhz; rudsu, kurrus jau 12 Juli jahka plaut, — bij arri dikti maf, bet graudi šwarrigi un labbi. Labbibas zenna drihš tâ jazehlahš, ka ruddeni jaw makšaja lihš 5

Rubl par rudju puhru, 3—4 Rubl par meeschu puhru un auſas 2 Rubl puhrà. Linni makſaja to nedſirdetu zennu, 70—80 Rubl birkawâ.

Ar bailehm lautini nahſamu jeemu un gaddu gaidija eefatti-damees jawâs tukſhâs kſehtis un barribas ſchuhnâs. — Deeneſt-neeki palikka lehtaki; daudſi ſtaigaja apſahrt darbu mekledami; ubba-gi un deedelneeki, kaſ pawijjam bij noſubdujchi, atkal parahdijahs.

Dehl ta leela jauſuma un karſtuma jaw Mai m. gallâ us Wid-jemmes Witepſkas rohbeſchahm iſzehlahs niſna lohpu jeherga, tuſſnu feite, (Baulenjauche) kaſ ahtri ween pa Widjemmi iſplattijahs un laudim leelas bailes padarrija. Ar iſcho jehergu, pehz walddiſchanaſ ſinnahm, wairak tuhkſtoſchi ſirgi un lohpi nokritta un daſchus jaim-neekus iſnihzinaja. — Bet lai gan iſchi jeherga iſche wiſapſahrt, kâ Raunas, Smiltenes un Walfkaſ draudſe ploſhijahs, tomehr Triſkates draudſe ta neparahdijahs un tã, gohds Deewam, arri iſchee pagasſti no taſs tiſſka pajargati.

Œhi gadda eewehrojumi bij: 1-mã April tappa no Triſkates dſeedataju beedribas un jaukta kohra baſnižã leela garriga konzerta iſkrihkota Piinu ſemmes badba = zeetejeem par labbu.

Surri 23 April palikka Jaun Brengul jaimneeki us tihru renti un makſaja 7 Rubl par dahſderi; muuſchã tiſſka kalpu jaimneeziba eeweſta.

Tad pat 23 April tappa Zempu jaimneeki no kalpoſchanaſ us tihru naudas renti atlaiſti un makſaja 8 Rubl par dahſderi; muuſchã tiſſka puſgraudneeku jaimneeziba (Wirthſchaft) eeweſta.

Jaun Brengul Bekkur mahjã, kurrã lihds iſchim jaimneekſ dſiſh-woja, un muuſcha no 23 April jawus kalpus eelikka un iſcho mahju tã jaſſkoht ka pee muuſchas peederigu padarrija. Dſimtleelſkungs to darriidams pag. walddiſchanai apſohlija wiſjaſ pag. un krohna doh-ſchanaſ un gaitas, kaſ us Bekkur mahju friht, tãpat pildiht kã zitti to darra.

Œee pagasſt ſkohlas tappa rija uſbuhweta, preekſch kurras bal-kus no Raugur Stantes meſcha pirka, un par ko zeen. Dſimtleelſ-kungs puſſi Rubl makſaja. Ta pag. ſkohlas kſehts jaw 1865 tappa uſbuhweta, preekſch kurras dſimtleelſkungs bal-kus dewa.

Ščaj gaddâ no 23 April nahza zaur augstas Widsemmes gubernijas valdības patents no 24 Juli 1867 Nr. 114. ta parvehlešana ipehka, klauības kumtraktus, jeb tahdus kur pa dallai makša un deenas kalpo, uszelt un semneekus weenigi us naudas renti atlaišt. —

Tahda truhkumu pilna gadda dehl arri škohlâ pro 1868-69 tif fanahza 22 behrni (19 p. 3 m.); mandegôs nahza 99 behrni. —

1869.

Šča gadda pawajjari ščaj apgabbalâ tif agri jneegs nokusja, ka jaw 4 neddelas preekš Jurra d. redseja lohpus un aitas gannottees, un tã lautini daudj mas no ta lohpu bariibas hadda glahbahs. — Bet magasines, kas lihdi šchim pilnas stahweja, šchopawajjar pagahjušča gadda neauglibas dehl, pawijjam istufšchoja un arri ar to wehl nepeetikka. No augsta krohna peesohlita palihdšiba gan netikka peenemta, bet rudži no Rihgas preekš maijes daudj wešti. Zempu Jaun Wahleneeschi pašči ar jemi istikka, bet Jaun Brengul jaimneeki aisnehmahs no pagast lahdes Rubl ar ko Rihgã rudžus pirka.

Štã ka pagahjušča 1868 g. wajjara bij lohti wehrã = leekama dehl leela jaujuma un karstuma, tã 1869 g. wajjara atkal dehl leelem uhdens pluhdeem. Juli eejahkumã jahka leetus stipri liht un 6 Juli tif nikni lija, ka uhdens wiššas semafas weetas un plawas pahrpłuhdinaja un zaur to pee jeena leelu škahdi padarrija. Gauja lai gan ne tif augstu, ka pawajjari 1868. tomehr tã jazehlahs ka wiššas apfahrtijas plawas un semafus tihrumus (wehrus) appluddinaja un ar jehri apnejša. Arri zittas mafafas uppites deesgan škahdi pee jeena un pastahwigs šlapjums pee semmes augleem padarrija. — Tomehr augli daudj labbak isdewahs ne ka jaušã 1868 gaddã; tufščas flehtis un šchuhni atkal pildijahs, un lai gan to rohbu, ko 1868 g. padarrija, tuhlin wehl nepeepildija, tomehr no hadda wairs nebij ko bihteš. —

26-tã Merz šweštija wiššã Widsemme leelu preeku un gohdu brihwibas šwehtkus, par peeminnešchanu, ka 50 gaddi pagahjušči, famehr Widsemmes semneeki brihwi atlaišti. Deewa kalpošchanu

basnizâ ispujchtoja leelas 4 balsfigas dseejmas un kohri, kurras Tri-
fates dseed. beedriba un jaufts kohris ichai preeka = deenâ dseedaja.

Rahdas deenas wehlati, April mehnesi, icho pag. djimtleels-
fungs un basnizas preekichneeks Victor v. Transehe faaizinaja pee
jewim Wez Brengul muijchâ Trifates draudjes pag. wezafos, pehr-
minderus un no ichoem pagasteem wehl daschus zittus wezafus jaim-
neekus. Bij arri zittii leelkungi un draudjes machzitaajs atnahkufichi.
Tê nu tappa leels gohda = meelasts dohts, 50 qaddu brihwibas fweht-
teem par peeminneschanu. Tê redjeja, warbuht 'pirmureis', leelkunu
jahli, pee wianu galda, leelkungs ar jemneekem kohpâ jehschohht un
weeni ohtreem weffelibas usdjerroht. Skohlotaaji no Transeh'es un
Wez Brengul ikohlahm bij ar jaweem ikohlas behrneem arri at-
aizinati, un daschas 4 balsfigas dseejmas dseedaja. —

Schai ikohlâ us 1869-70 g. fanahza 32 behrni (22 p. 10 m.),
mandegôs nahza 94 behrni. Bits nefas wehrâ leekams ichai gaddâ
nenotiffa. —

1870.

Schis gads bij kochti fwehtigs un isdewigs. Wezzi rohbi un
parrabi lihdsinajahs un labbibas zenna krittâ us 3 Rubl par ru-
dsju puhru, 225 kop par meeschu un lihdsi 1½ Rubl par ausu puhru
(â 20 garz.) Par linnem makfaja. ichai 1870. g. 50 lihdsi 55 Rubl
birkawâ; (pehrn 869. g. 60 Rubl un wairaf par birkawu). Scho
pagastu jaimneeki wiiffi rentneeki jeb gruntneeki buhdami, zit
warredami pehz ta dsinnahs jawus laufus pahrlaboht un isplattihht.
Ta lihdsi ichinniga wihje laufus tit us 3 laukeem apstrahdaht, tiffa
par nederriga atsihta, un katrs jaimneeks raudstja jawas tihrunus
us 5 jeb wairaf laukeem eedallihht. Darba ipheki (deenestneeki) gan
zaur to paliffa dahrgafi, bet jaimneeku eenahkums eekich labbibas
un linneem daudj leelaks. Taggad jaw weens 40 dahld. leels jaim-
neeks isjehja lihdsi 20 puh. rudju, 12 puh. meeschu, 40 puh. ausu,
un lihdsi 10 puh. linnjehflu. (Schogad bij dikti aukfts pawafars;
no 7—16. Mai aukfts seemel wakar-wehjich; 17 Mai kreetna kahrta
jneega usnahza, kas lihdsi 18 pastahweja. 20 Mai stipra jalna no
3½ grahdeem.)

Ugrat te laudis ar kohka rittineem un nekaltahm raggawahm

bij braukujchi, taggad tas ween mas eepehja djesu-ajju wahgus eegahdajahs un nekaltu raggawu nekur wairs neredj. Tahdi djesi assi wahgi taggad mafja lihdi 40 Rubl (1 L. m. djeses 90 kop. sidr.) — Labbus firgus turreht, jahka jaimneeki zits par zittu djihteess, bet firgu zenna ar daudj leelata palikka, ta fa par tahdu firgu, var fo preefich 10 waj 15 gadeem 40—60 Rubl mafjajuichi, tagad 80—100 Rubl bij jadohd; tas fubbinaja jaimneekus pajcheem firgus audjinaht. — Lopu kohpichana taggad wehl ne fo us preefichu naw gahjuje; jemneeki tohs pa jeemu, tapat fa agraf, tif wairaf ar jalmeem mittina, zaur fo tee pagurjt un wajjaru gannos eedami lehti newarr atkohpteess. Zaur to arr nahf, fa jaimneeki lai gan deesgan, gandrihj jafkoht, par daudj lohpu turr, tomehr no teem daschafahrt no jawa pawalga nedabhu un irr filkes un renges par paligu japirk. No lohpeem naw scholait jaimneekem nekahda zitta naudas eenahfichana, fa weenigi, ja tee kahdu warr atlizginaht un pahrdohj; bet pehz teem atkal pastalahdas no gehrmaneem un kupticheem irr japirk. Lohpu kohpichana irr tadehl pee jaimneekem deesgan wahja.

Zauschu garriga attihstihichanahs liffahs arri us preefichu eijoht. Daudji jahka turreht laifkrastus, itt ihpajchi to 1869. g. eefahlujchu „Baltijas wehstnesi“ icha laika kreetnako laifkrastu. Zempu J. Wahleneeschods nahza 11 ekjemplari. Bet „Baltijas wehstnesis“ runnaja un stahstija jaw no augstafahm un leelafahm leetahm, laffitaji mas arri nemas mahziti buhdami to nejapratta, un leelafais pulks tahdu laffitaju to drihj atkal atmetta.

Schogadd J. Brengul klausibas jemmes jaimneeki jawas mahjas par dsimtahm nopirkujchi, tai 23 April janehma.

7. Nowembri nomirra icho muischu dsimtleelekungs Victor v. Transehe. Skohlâ us 1870./71. janahza 28 behrni — 14 puikas un 14 meitenes; mandegods nahza 83 behrni.

1871.

Arri ichis gods bij mehreni augligs un isdewigs, zaur fo lauschu turriba atkal wairojahs, bet arri wiunu wajadsibas, jo tee jahka labbak usdsihwoht un arri kalpu lohne paaugstinajahs. — Saim-

neeki djinnahs zif warredami jawus tihrumus leelafus taifihit, ta-
 dehl fur ween warreja lihдумus lihda, nohras plehja un kuttas
 krahwa, tà tà sehjamâ laikâ wijjâs mallâs duhmi kuhpeja. Bee
 semmes issfrahdaichanas jaw daudsi jahka leetohit to tà nojaukto
 wahzsemmes arflu, kas wellenu pawijjam apgreesh, un arri dselsu
 ezzejhas. Pawlu milki, tà spehzigis lauku mehiloichanas lihdielkis,
 tappa laudim pasihstami, daudsi tohs pirka un winnu spehku un
 rajchojumus apbrihnoja. Tee makfaja 1 Rubl fïdr. par puddu.
 Kas ween eespehja, tee darba atweeglinajchanas un laika tauwischana-
 nas dehl, eegahdajahs labbibas wehtijamos jeb tihrijamos majchi-
 nus, kas lihdi 60 Rubl fïdr. makfaja. — Linnu mihstiflas jaw jenn
 bij atmetstas; linnu wairuma dehl papreefich taifija ar rohkahm
 greechamus jeb beisejamus linnu majchinus, un nu ar sirgu riiki
 brauzamus. Schee, linnu mallamee un labbibas tihrijamee ma-
 chini irx tee pirmee, ko semneeki jawâs jaimneeziabâs eewedda.
 Jaun Wahles jaimneeki bij tee pirmee, kas jahka tahdus wehtija-
 mos majchinus eegahdatees. Tee tappa pehz weena Zempa mui-
 schâ no Rigas atwesta machina taifiti un Mohrwel dischlers Karl
 Buika, pirmais tohs taifija.

Juli mehnefi bij leela laufjaimneeziabas issfahde Rigâ, us kuru
 arri no shejeenes daschi brauza, het deemischehl isstahdiht nefo ne-
 wedda.

29 August Trikates dseed. beedriba lihdi ar Wez Beebalgas
 dseed. beedribu dema garrigu konzerti Trikates hasnizâ. Tahds
 leels un brangs konzerts gan retti us semmehn dsirdehts: Te
 dseedaja wihru kohri daschas leelas un gruhtas dseejmas, un Wez
 Beebalgas jawtts kohris daudsi gabbalus is tahs dseejmas ko jawz:
 „Kaddichana“ (die Schöpfung) no Haydn. Konzerta eenahkums
 tappa kurlmehmu skolai nowehlehts. Pehz heigta konzerta tappa
 dseedajchanas jwehtki Trikates draudjes skolâ noturreti, pee ka arri
 Wez Beebaldseejchi dallibu nehma.

Ap jeemas jwehtkeem 1871. Jaun Brengul muischas jaunekki
 eegahdajahs jew 6 puhjchamus raggus no Wahzsemmes un zehla
 puhteju beedribu. Taggad no Latweejchu jaunekkeem jahka atfka-
 neht musika, kahdu lihdi ichim tit no ahsemneekeem bijam dsirde-

juſchi. Sinnams, ernutereem tas nebuht nepatikka, kad to luſtigu puhta jeb ipehleja.

Šogadd Leitihſt jainneeks Šwirgšding uſtaifija jaunir ebrbeki.

Štohlâ us 1871/72. g. ſanahza 37 behrni = 16 puifas un 21 meiteneš, mandegôš nahza 85 behrni; ſinnams ne wiifſi weenâ reiſê.

1872.

Šhis gads bij atkal gauſchi wehrâ leefams.

23 Janwar wakkarâ un naſti parahbijahs tiſ leels un brihniſchſigs ſeemel gaiſchums (ſahwi) kâ to neweens neatminnejahs redſejis. Neween ſeemel puſſe, bet gandrihſ wiſs debbes apwahſnis (Horizont) bij ſarkans un ſneegs no ta itt ſarkans iſſtattijahs. Špajſchi prett wakkareem un rihteem ſtrihpas daſch daſchadâš pehrweš (zittas ſarkanas kâ aſſins) parahbijahs. Daſcheem lautineent iſhis brihniſchſigs gaiſs leelas bailes padarrija.

Behz labbas paſtahwigas ſeemas, furrâ gandrihſ weenumehr labš raggawu zelich paſtahweja un laudis tabehl ſawas waijadſibas un balkus preekſch jaunahm ehſahm labbi warreja mahjâš atweſt, eekſtahjahš agrs filts pawajjaris. Bat wezzi laudis neatminnejahš tiſ agru pawajjaru redſejujuſchi, jo ap Surri (23 April) jaw jmuſſka jahlite bij, lohki plauka un daſchâš weetâš jaw eewas ſeedeja. — Daudſi zerreja un bijahš, ka wehl niſns auſſts gaiſs nahſchohſt, bet tâ nebija wiſſ; ſiltums wairojahš un wajjara tumojahš. Bet te nu usbruſſka ta Widſemmes wehſturê (laifu-ſtahſtôš) muhſchigi peeminnama breeſmu-deena: 10 Mai 1872.

Behz ilga ſauſuma un karſtas preekſchpusdeenas, ap pulkſt. 5 pehz pušd. breejmigi tumſchi mahſoni warreni ichnahſdami un frahſdami no deenwidđ wakkar puſſes uſtahpa un iſche ap Zempu Jaun Wahli ar breejmigu wehtru, gauſchi ſtipru leetu un kruſſu no-gahja, kaš daſcheem lohgu ruhſtes iſſitta, un rudſus, kaš jaw freetni ſtohbſrôš bij, ſakappaja. Bet tas bij tiſ maſums, prett to pohſtu un breejmahm kaš zittâš weetâš notikka. No pajchas Rigas, kur retta, bet aplem leela (ſakka wiſtas panta leelumâ) kruſſa kſituje, iſzehlahš weeſulis, (Windhoſe) kaš ar Wakkar. Indijas orfaneem

jalihdsinajams. Zaur Rohpajcheem, Allescheem, Siguldu un Kahleneeicheem nahkdams, tas wijsur leelu neaprakstamu pohstut atstahja, meichus nolauksidams, zeemus un muichas isphostidams un jagahidams. Wijsniknaſ tas plohsijees Zehju tuwumâ Blujjas un Seltakalna muichinas pawijjam nopohstidams, tad zaur Breefuleeicheem un Leepeneeicheem tahlaſ dohdamees arri Starteneeichus un Mahrleeneeichus aisjneedsis. Dauds zilweki un lohpi no jagahidamahnu mahjahm, arri us laurkeem no weefula jagrahbti gallu dabhuja. Kas warr aprakstihht tahs breefmas un to isphostijchanu ko jchis negaijs padarrija; laika-raksti par to daudj stahstija. Scho pagasta mahjas tikka no tahdas isphostijchanas isglahbtas, tif Zaur Wahles fainneefkeem Liffas purra plawâs 3 jeena jchkuhni pawijjam un 3 jchkuhneem jumti norauti un ta jachkchobiti tikka. Wehtra jchâ apgabbalâ jumta jchindelus un zittas atleefas, deefin fur rawtas, jchur tur iskaiſija. Dhtrs tahds pats weefulis tai pajchâ deenâ iszehlees Rauneneeichôs pee Apſchu frohga un pohstidams zaur Rauneneeicheem un Brenteneeicheem us Smiltenes puſſi aisgahjis.

Behz tahdas breejmu deenas, dabba atkal jo kohjchi fehla un jalkoja un wijs auga jo brangi, tâ ka jaw 21 Mai rudji jahka seedeht. Saimneeki agro dabbas mohjchanohs eewehrodami arri agraki peesemmes darbeem steidsahs. Agreja fehja bij arri ta labbaka; tee linni, kas ap 10 Mai jehſti bij tee labbakee, turprettim ta labbiba un linni, kas ihſtâ fehjas laikâ, ap 25 Mai tikka jehſta, tif labbi neisdewahs.

Zai gan jaujums un farstums daudjreij baidija, ihpajchi tai laikâ no 10 lihds 31 Mai, kad nemaſ nelija, tomehr jchis gads bij labs un jwehtigs, fur semmes augki labbi isdewahs. — Behz tahda agra pawajjara bij agrs, aurfſts ruddens jagaida; bet tâ wijs nebija. Oktober mehneſis jaw bij puſſe, bet ſiltums un mihligs gaijs neko maſumâ gahjis 19 Oktobri tumſchi pehrfona debbejchi gar jeemelwaffar puſſi wilkahs un pehrfons neganti duzzinaja; stahstija ka daschâs weetâs tur jibbins eſpehris. Arri 20 Oktobri no Rihla ſti-pru wehrfonu dſirdeja. Oktober mehneſcha gallâ par brihnumu Birrul mahjâ weena ahbele jahkuje dhtrreij seedeht, arri Walmeerâ

tas pats redžehts, un zittās weetās kirčhi jeedejujchi, itt kà kad pawajjara atkal klastu buhtu. Tà tad jchaj gaddà waffara pilnus 7 mehneščus pastahweja.

Jahna deenà (24 Juni) dšeed. beedriba Trifates murščas pagalmà laizigu konzerti iskrifteja, teem no weejula apškahdeteem par labbu. Pee jchi konzerta arri Walmeeras latw. dšeedaščanas beedriba peebeedrojašs. —

Tai nakti no 30 Juni us 1 Juli nodegga Daubjeešč ja-eejčanas mahja lihdi ar riju un tuwumà buhdamu wahguji un flehtim. Zaur ko ugguns zehlees newarreja isdibbinaht. Stahde tiffa lihdi 1175 Rubl takšeereta. Ša-eeščanas mahja, kas 1779 g. buhweta gandrihi 100 gaddus stahwejuje un no brachlu-draudšes ustaifita un kohpta, nu bij pagallam.

August mehneši bij laukšaimneezibas isstahde Behšis, us kurrugan daschi no jcheem pagasteem brauzja škattitees, bet ne ko newedda isstahdiht.

Trifates dšeed. beedriba 1 Oktober eerikteja un atwehra grahmatu krahtumi, kur par masu maksu katre warreja grahmatas preešč lajšičanas dabbuht.

Šchaj gaddà usbuhweja jaunus škaištus ehrekus: Denze, Wez Bahge, Inze, Buršče un Meega mahjas jaimneeki.

Linni jchogadd 55 lihdi 60 Rubl šidr. par birkawu maksaja.

Škohlâ janahza 45 behrni = 27 puikas 18 meitenes; mandegôs nahza 80 behrni.

1873.

Šchis gads eejahtahs ar itt jawadu laiku (gaišu). Jaw 19 Dezembr. 1872 eestahjahs mišksts laiks ar šiltu beenwidd-waffar wehju. Behz jahka leetus pastahwigi liht un šiltums lihdi 4—5 warrotees, kas wišu jneegu un leddu aisdšinna un semmi atkaweja. Ap jaunū gaddu 1873 bij wišči zelli ta ismirkušči kà lihdi rumbahm greejašs un bij jo niknaki kà pawajjari jchšihdonâ. Jauna gadda nakti, kad leetus štipri lija, ešjoht arri jche pehrkons dširdehts; — laifraksti stahstija kà zittās Baltijas mallâs jchaj nakti pehrkons jo štiprs bijis. — Tahds laiks pastahweja lihdi 11 Janwar,

fur tad rihta-wehijch atgreesjahs un jalna eestahjahs. Bet zelich raggarwu zelich ichai seemâ nefahds un gauichi maj ichê bija, tà ka lautini jawas wajadjibas tif ar leelahm gruhitbahm mahjâs dabbuja.

31 Janwar waffarâ atbrauza djint-leelstungs N. v. Tranjehe ar jatwu jauno gajpajchu (djim. v. Vegesack) mahjâs. Scho 3 pagastu jainneeki gribbedami tohs preezigi janemt un pagohdinabt bij tai waffarâ leelu uggunojchanu (Illumination) isrifteijuchi. Us Benga tilta bij pirmee gohda-wahrti ar raibahm lampahm puichfoti un lihdi muichas allejai daudi ugguns-jahrti aupujch zella kurrejahs. Allejâ (gattwâ) un muichas pagalmâ degga d a u d j fintu raibas lampas un bengales ugguni, kas flujju tumjchu nakti itt koh-ichi apgaismoja. Wirz mahjas durwin un allejâ bij leeli raibi transporenti uszelti, kas jaunjalaulatohs apfweizinaja. Jaunam pahrim atbrauzot, plintu un leelgabbalu (feldstück) ichahweeni pa pulkeem atfanneja un warren leels laujchu bars teem fkanai usgawileja. Warr gan drohichi jazziht, ka gan nefur wehl neweens leelstungs no jaweem jemneekem naw tà janemts un gohdahs tizzis, kâ ichê tas notifka. Tad pat icho 3 pagastu jainneeki jaunajam pahrim dahwinaja fibraba maises-kurwi ar tahdu wirs-rakju „N. un N. von Tranjehe par peeminnu no Jaun-Brengul-, Zempu- un Jaun Wahles jainneekem tai 30-tâ Janwar 1873.“ — kas maksaja 73 Rubl fdr. — Behz kahdahm deenahm tappa icho pagastu jainneeki usluhgti gohda meelastâ. Pee galda leelstungs laiffija to dokumenti preefichâ, ka jawai kahju-deenai par peeminnu to pee pagast-ikohlas peedallitu jemni pagasteem ichfinkojoht, bet ar to nojazziichanu, ka wianam un winna mantineekem paleef weenigi ta rekte ikohlotajus pee ichihz ikohlas eezelt; zittadi ta jemme ar wijahm ehfahm kriht muichai bez kahdas atlihdinajchanas atpakkal. — Bet kad nu pagasti tahs ehfas pajchi ween bij ustaiif-juichi arri ikohlotaju usturr un lohne, tad ar tahdu leelkunga nojazziichanu tee newarreja meerâ buht un pagehreja arri pee ikohlotaja eezeljchanas dallibu. Ar icho leetu ilgi stihwejahs, jo leelstungs negribbeja pagasteem pee ikohlas nefahdas rektes doht, un zaur to arri tas pee ikohlas jaunpeebuhwejamais gals, preefich furra jaw

1872 g. balki tappa peewešti un nofanteti, palikka neusbuhwehts, — un wiija ta leeta bešgallâ. —

Schogadd Jurri (23 April) tee Zempu Jaun Wahles klauſi-ſchanas jemmes jaimneeki ſawas mahjas par dſimtahm nopirka un janehma. Tapat leelſtungs iſſaſzija, ka Serwe, Lauſtaijch, Seirihť un Maj Naudeeſch (Seirihť) mahjas par muijſchas mahjahm (Quote) peenemoht. Ar to pagastš nebij meerâ, tadehl ka lihđi jchim iſhe ne-ſahdas muijſchas mahjas naw ſinamas bijuſchas, un apnehmâs to leetu liſť augſťakahm teejahm iſſiſťkirt. Zaur to iſzehlahš prozeje ar dſimtleelſungu, kaš wiijaš draudſibas ſaites draudeja ſarawitihť.

22-trâ April tappa Wez Brengul muijſchas wezzâ kungu ehr- begi, kurrâ wairaf kâ 100 gaddus tiť kungi bij dſihwojuſchi un wal- dijuſchi, pimoreiſ iſhe muhju widdû Latweeſchu teaters ſpehlehtš no Trifates dſeedataju-beedribas, grahmatu krahtuweſ par labbu. Iſrahđija tahš luggas: Raħđs briħđis kantori un: Bagſtigalla un brahla meita." Spehleſchana iſdewahš brangi, un iſchi jauna leeta „teaters“ jazehla daſchadas dohmas un eeſpaidus lauſchu ſtar- pâ. 26. Augustâ atkal tai paſchâ weetâ no dſeed. beedribas laizigš konzerts un teaters: Opperette „Muzzineekš un muzzineeze“ preeſiſch kaħda labdariga mehřkâ, tappa iſriſťtehtš. Pee konzerta arri Wez Peebalgas weentahrſch jauťtais kohriš peebeedrojahš. Ari te no W. Peebalgas bij atnahziš, iſchi laika Latweeſchu wallodas leela- ſajš prattejš, Latweeſchu karſťakais aiſťahwetajš un ſťiprakais ka- rotajš Kronwalda Attis. Šcho teizamo tauteeti Trifates dſeed. bee- driba preezigi ušnehma un taš draugu pulzinâ daſchas ſwarrigas kohđoligas runnas turreja.

No 26—29 Juni bij pirmee wiſpahrigeer Latweeſchu dſeeda- ſchanas ſwehťki Riga, kaš lohťi brangi iſdewahš, un kurrus Lat- weeſchu laikraſťti plaſchi apraſťťija; tadehl te tiť maš peeminu. Tri- fates dſeedataju-beedriba dſeejmu kurrâ dabbuja 4-to goħda-maſhu. Tad pat Riga arri tappa pirma Latweeſchu wiſpahriga ſkohlotaju ſapulze noturreta. Iur ſťarp zittahm leetahm tappa noſpreeſťš: Latweeſchu raſťtôs „duhbultneekuš“ (doppelten Conſonanten) at- meſť, arri kaħđi wallodas pratteji peerahđija, ka Latweeſchu raſ- ſťtôs tahš garrinahſchanas ſihmes „h“ peħž bohťſťaba „o“ nemaj

nervaijagoht. Pee ichihš pahrlabbotas Latvīšas ortografijas arri es, ichai grahmatâ rakstoht, us preekšču turreščohs.

Juni mehnešī Trifates draudjes konventē tappa par draudjes preekščneeku eevēhlehts ičejeenes Laušče mahjas gruntineeks Peter Elias. Šchis, zil sinnams, irr tas pirmais draudjes preekščneeks no semneeku ičširras.

(Pee jaunās pagast valdības isvēhleščanas 1872. g. bij par pagast wezakeem isvēhleti: Zempu Jaun Wahlē ta lihds ičhinniga pag. wezaka dehls: Wez Bahge mahjas gruntineeks Peter Rosenberg, 25 gadus wezs un Jaun Breguleeščōs taspats Senze gruntineeks Dahwe Swirgšdin.).

Škohlā janahza pr. 1873./74. gaddu 51 behrni, 38 puifas, 13 meitenes, no kurreeem 5 pehz keemas švēhtkeem no ičhahš školās atstahjahs. Pee tahm agrafajahm mahzibahm tappa ičhojeem „Widjemmes wehsture“, (Gešichte) peenemta, (prohtams tas jo wehraleekamafais no tahš.) Par katru nokawetu un neaišbibinatu deenu, bij, pehz Trifates basnizas un škohlas konventes ipreeduma, katram škohlas behrnam 5 kop. šidr. štrahpes jamafša. Tahda nau-da nahza iškohlas kašē, un par to tappa daščas, iškohlai waijadšigas leetas eegahdatas. Mandegōs šhogadd nahza 84 behrni.

Tai 8-ta Nowembrī 1873. pusdeenā nodegga Jaun Wahlēš muiščas Stohtes rijās. Ugguns rijā, ferrā bij iszehlees, un lai gan pagast-teeša stipri mekleja, tof newarreja isdibbinahst kā tas zehlees. Riija bijuše no dšimtleelkunga apdrohšchinata.

Lai gan ičhogadd pawajjara tif agri neatnahza, kā pehrnaja 1872. gaddā, tatšču wajjara bij deejan augliga un labba tā kā jemmes augli labbi isdewahs. Bet arri semneeku dšihwe un winnu waijadšibas palikka aisweenam leelafas un imalkafas, tadehl arri isdohščanas wairojahs. Wišjas pee dšihwes waijadšigas leetas, fas ween japirk, palikka tweenumehr dahrgafas, amatneeki un zitti darba-špehki jo dahrgi. Domehr semneeki dauš labba, kā agraf zauri tiffa, zaur to, ka tee no muiščas klaušičanas un pahrwaldičanas atiwabinati, warreja šawu semmi pehz patikščanas isstrahdaht, lihst lihdomus, taišht škuttes un šeht linnu zil gribb, un zaur to šawas eenahščanas pawatroht. Sinnams, labba jemmes auglu isdohščanahš jo wairaf pee ta palihdšija.

2. Oktobri 1873. g. tapa pee pag. jkolaz ahbelu bahrsj eetai-
iichts un tahs trihs pirmas rindas ar ahbelehni un oganajeem ap-
stahdita.

1874.

Ari jchis gads ar mihsitu laifu eejahfahs, ta ka ap Jaungadu
wijur ar wahgeem braufaja; tomehr jals alajch eestahjahs, zaur ko
jeli tif wijai neismirka ka 1873. g. eejahfumâ. —

Linu zens krita, ta ka par labeem lineem tif 40—46 Rubl. par
birtawu dewa. Rudji makfaja 250 kop., meejchi 2 Rubl., ausas
130 kop. puhra. — Deenestneeku loni zehlahs, ta ka jau puifim par
gadu 50—60 Rubl. un 4 kahrtas drehbu un bez drehbehni 85—95
Rubl. bij jadohd; meitas lone bij: 13—15 Rubl. naudas, 30 m. li-
nu, pus jahbafi, lakats un 2 jeh 3 aitas pee jaimneeka baribas.

Bawajars jchogad bij dikti auksts. April widu gan kahdas
filtakas deenas parahdijahs, bet no 26 April lihdi 15 Mai pa-
stahwigi jaujs, auksts jeemel-wehjich puhra, kas tif kruju un auk-
stumu atweda. 15. Mai mejhods tif druzja bij lapu jakums ma-
nams. Ar 16. Mai greefahs zits wehjich un ari fiktums atnahza.
Bet jeemelis bij wiju uhdeni isschahwejis, ta ka leels jaujums sem-
kopjus baidija; un ja 30 Mai augligs leetutinjich neatwedjinate, tad
wajarajas sehjai pehdigs posts bij gaidams. — Schowajar dikti ma-
leetus bija un pehrkons tif pirmoreij 21 Juli un pehz tam tif kah-
das pahra reijas bij djirdams. — 9 Juli bij jalna, kas daudj wee-
tas kartofela lakstus un grikus apstahdeja. Juli gala un August
eejahfumâ leels jaujums, kas wijus linu mahrfus isschahweja un
kaidim bij ruhpes, kur linus mehrks. Bet te no 10 Aug. laiks
pahrwahrtahs, jahka pastahwigi liht, ka uhdens pahrpahrim peera-
dahs un wijus mahrfus peepildija. 16. Aug. Schidan kalna (ap
Stausi) freetna kruja kriteje. — Wiswairaf jchaj laikâ jalnas bai-
dija; ari kahdas nakts parahdijahs, bet ne ko nekahdeja. — Lauki
palika tif jlapji, ka dahdas weetas nahzahs gruht rudjus eeseht.
September mehneicha eejahfumâ atmetahs atfal gaujchi labz, filts
un jaujs laiks, ka reti redsehts, un pastahweja lihdi Oktober gallam.
Rudji zaur to brangi eesehla. Ari nekahdas nakts jalas nenahza.

— ta ka pukēs, — ħorjines, — pastahweja un jeedeja jo kojchi lihđi 22 Oktober; tad ween tik tahs pee 3 grahd jalnas nojala. Tik wehlu pukēs jeedot neweens neatminejahs. Lai gan 1872 g. ari garjch, filts rudens bij, tatjchu jau fahdas stiprafas nafts jalnas Septembrı bij, kas pukēs nojaldeja. 30. Oktobri pirmais ħneegs fritu un jeema turvojahs.

Rudji ħogad jo brangi bij eenahıujchees un jemneeki tohs bagatigi eefuhlahs. Uri wajaraja labi isdewahs, tik lini wijai teizami nebija. Turpretim zaur aukstu patwahari un ħawju wajaru jeena tik maj usauga, ka daschās meetās, ihpaıchi pura pfa-wās, ne pusi no zitu gadu rajchojumeem nedabuja.

Schaı laikā us ļaujchu ħadıjhiwi raugotees wareja nojehgt, ka gaisma ar tumıibu stipri zihnahs. (Īhogad ħchos pagastos 9 ek-templ. Baltijas wehstnescha un 4 ekf. Mahjas weeja tapa tureti.) Saturetaja jeb wezu eeradumu zeenidama partija negribeja nekah-das pahrgrosııchanas jeb pahrlabojchanas eeredjeht nei atļaut. — Ta pr. prowi: gan drihs wiıur Latvija: ħkolotaju ħeminarōs, laik-rafstōs, latw. draugu beedribā, bij pahrlabota ortografija peenemta un eewešta, bet Trifates mahzitajs zeeti paıwehleja ħche ħkolās pee wezas ortografijas palikt. Tapat zitās leetās, ka pee pehrminderu un ħfolu wezako eezelchanas, ļaujchu gribai un prahtom tika glu-ıchi preti darıhts. — Wij ar jadoma, ka ernuteriba drihs nihts, bet kas to dewa! Bats wiıu tehtinıch Noll f. Turri 1874. Jaun Wahles muiıchu norenteja un tanı eefortelejahs. Īchıs đsimıs Wahjemneeks, mahzihts un ihıti ħlıhpehts tehwinıch, prot ar muiıch-neekeem leelkungeem apeetees un us ļawu pusi dabuht un jemnee-fus ļawalđsinaht, ka tee tam wiıās leetās ļlawja un dahwanas ba-gatigi peewed un to baro. Daudji pee ernuteribas ari tik tadehl turahs, ka grib aısween to godu patureht: par preekıch-ļazıtajeem buht. — Daudjeech ļa-eeıchanas mahja, kas 1872. g. nobega, ħho-gad atfal tapa jo kojchi un stalti usbhıweta, — naudas isdojchanas, par ko ļaudıs tagad deesgan brehz un ħıhđıahs, te netika taupıtas, jo wiıa ta leela ehka gandrihı tik no ļalaııtahm dahwanahm tapa us-zelta. Īhopawajar ari eejahka pee ħkolas to ļauno galu peebuh-weht, jo đsimt leelkungs v. Tranjehe bij 16 Febr. 1874 tahdu raf-stu isdewis, ka ari pagastam pee ħkolotaja eezelchanas dalıba tah-

dâ wihjê: Muiſcha leef 3 kandidatus preekſchâ, no kureem pagaſtam weens japeenem; — Ja gaditos, ka ta ſkola netaptu wairs par em. lutera ſkolu iſleetota, kad ta ſeme lihdf or ehſahm kriht muiſchaj atpakal, bet dehl tahm ehſahm eezel muiſcha weenu un pagasti otu ſchikhreju-teeineſi, kas pehz ta laika wehrtibas tahs ehſas notakſeere, un to tad muiſcha pagasteem atmakſa. Ur to nu pagasti bij meerâ un eefahka to jaumo galu pee ſkolas peebuhweht, ſem ta wahrda: „pagast-mahja“. — Zimerman un diſchler darbu haehema Bikke buhwmeiſtars Karl Bikke par 212 Rubl. Muhra-darbu, kur ari ſkolas ehka bij jaiſlabo, — muhrneeks Mahrz Reekſtin par

Rubl. — Wijs materials jadod un japeewed pagasteem. — Bet ar to darbu gabja tif lehni, tif lehni, ja jabrihnahs; ſchowafar tas darbs tif puſi tika gataws. Sa-eeſchanas ehka, kas no dawanahm, bes ſahda kapitala tika buhweta, tapa ſteikta un Mahrtna beenâ (10. Nobr. 1874.) to œ leelu godu eefwehtija, pagasta-mahja, — ta to jaumo galu pee ſkolas hauks, — pee kuras 16 arkli dalibu nem un naudas netruhkſt, — deefin, kad ta wehl tiks gatama. —

— Jaunu ehrbeki ſchowafar uſtaifija un rudent eefwehtija Jaun Bahge ſaimneeks Peter Ludwig. — Bohka ſaimneeks jaw 1873 jaunu ehrbeki uſtaifija, (bet ta gada aprakſtâ naw peemi-nehts). Ari Nohrwel ſaimneeks Mahrz Nohrwel (Puika) ſhogad (1874.) jaunu ſtaifitu, leelu ehrbeki uſbuhweja.

Skolâ ſchoruden (pr. 1874./75. ſanahza 50 behrni. 34 puikas un 16 meitenes. Pee tahm agrakajahm mahzibahm ſchoſeem ſahka mahziht Kreemu walodu; mandegos nahza tif ween atſkolneeki, t. i. tahdi, kas is ſkolas iſtahjuſchees, mahzibu atjaunot nahſ. —

1875.

Echi ſeema bij tahda, kahdu wehl neweens neatminejahs ſche peedijhwojis. Jaw Dezembr mehnejî (1874) jneega pilnigi peenahza un nahza aiſweenam wiju ſeemu, bes ka jel weenreiſ laiks peelaistos un kahds atkujnis atnahktu. Wiju ſeemu bij paſtahwig. aukſts laiks; jneegs weenumehr nahza un puteneja, ta ka tif beei jneegi ilgi, ilgi ſchaj widu nebijuſchi redſeti. ſhpaſchi us zekeem zaur paſtahwigu puteni jneegs 3—4 pehdu bij bees, ka gruhki bij

zelu pagreeft. — Bij jadamà, ka tik leelu ñeegu dehl pawajari leeli pluhdi jageljees, bet tà ari nebija. 25 Merz ñeegi jahka kust un pá naftim jalstot, kuja tik lehnahm, ka ne maniht newareja, fur ñeegi un uhdeni palifa. Zura-deenà (23 April), fur ziteem gadeem jaw meşhòs un plawàs jalumus redjeja, jehopawajar mehl meşhòs pahra pehdu dšila ñeega pilns bij, pat us laukeem daudj weetàs wehl ñeegu redjeja. Bet lihdj ar Zura-deenu atnahza fil-taks laiks, kas drihş wijus ñeegus aisdšina un jauku pawajaru atweda; kofi agraki jahka plaukt un jahle preezigaf augi ne ka pehrnajà 1874. gadà. —

Us lauşchu materelijigu dšihwi raugotees wareja redjeht, ka pee tam leela starpiba, ka preekjch 10 gadeem. Ar nekalteem koka rateem ja reti kahds wehl mehşlus us tihrumu wadaja; pee haşnizas un weefibàs wişeeem tik dšelj-afu wahşus redjeja, daudj şaim-neefeem jaw laķeereti furw un federu wahgi hij, kas kahdus 100 Rubl makşaja. — Şkalu weetà wişi, pat ari kalpi, petroleumu dedşinaja, kas jhoşeeem Walmeerà 18 šop. ştopş makşaja. Şaim-neefi rihtòs kaşeeju dşehra, ari kalpu pahrineefi leelus lonus un deputatus nemdami daudj labaf, ka agrak, mitinajahş. — Ari lauşchu apgehrbş aişweenam şmalftaks, glihtaks un dahrgaks palifa. Buişchi weefibàs un haşnizà eedami paşch-taişitus twiştà austus şwahrfus, buşkina bişes un westes, wişes jahhatuš jeb gamaşchas un gumi-galoşchas mehđja neşt, meitas pirktàs, jeb ari paşchaustàs drahnàs un bašta-lakatoş tehrptees. Drehbes tifa taişitas pehş wişpahrigas (pilşehtas) modes. No ihpaşcha tautas-apgehrbja maş wairş bij ko maniht, ja warbuht wehl pee teem wezaķeeem laudim. — Gandrihş wişi şfroderi ar şhuşamahm maşchinehm ştrahdaja, kuras jchòs pehđigòs gadòs laudis ştipri jahka pirkt.

Şhoşeeem (1875) linu zena bij 40 lihdj 50 Rubl par birkawu (21 LM). Rubđi makşaja 180 lihdj 200 šop puhrş, meeşchi 2 Rubl un auşas 140 šop. j. puhrş. — Deeneştneeku loni ne ko daudj nezehlahş, un palifa gandrihş ta pat kà 1874. g. —

Weefibàs, ka ari frogòs ee-eijot, tagad laudis maş şpirtus-dşehreenus bruhşeeja, bet wişwairaf „Bairişch-alu“, kas frogòs 8

un 9 fop fïdr. pudele un Rofmuischâ, fur to leelijkam tezinaja, 9 Ruhl muza mafjaja. Frogôs stop-alus pawijam isjuda un reti fahds pehz pudel-alus praſija. Preefjch weefibahm (godibahm) jaimneeki pajchi alu taiſtija un kalpi nopirka, bet „bairijch“ bij tas ihtais djehreens. Saimneeki jawâs godibâs (djihrës) ari wiſnu, ſmalkus jchnabus un grofu weejeem jneedja. Rahjas, ka fatrs ſpehja un gribeja, 2 jeb 3 deenas ilgi ſwineja.

Tai 6-tâ Juni pehz puſdeenas pulſt. 4 daudj weetâs Wid-jemê, ka ap Wejelauſku, Jaun Gulbeni, Dgres ſtazioni, ſkijchiles un Sprehſtinu muiſchu un Burtneefeem ſtipra kruja krita un daudj jaimneefeem wiſnu druwâs pawijam nopoftija; ari Wez Brenguleeſchu 3 jemneefeem: Raule, Blauckte un Lahziht, leelu ſkohdi padarija rudſus jakapadama. Sche ap Bempu un Jaun Brengul muiſchahm tit ſtiprs pehrfona leetus ar niſnu wehtru bija.

Tai 16 Juni nomira Dutkas muiſchâ jcho muiſchu leelmahte Agnes v. Tranſehe djimuje v. Wegeſack. — Jſhu laiku, nepilnus 2¹/₂ gadus ta muſhu widû djihwodama bij no wiſeem leelu mihleſtibu mantojuje, jo wiſur fur ween ta gahja, ta mihleſtibu, laipnibu, labprahtibu un lihdsjeetibu ikweenam, ari tam majakam, rahdij, a ſirds tiklibâ un labôs tikumôs fatram par preefjchijhmi bija. Tadehl winas nahwe jcho pagasta eedſihwotajus ihpajchi muiſchu laudis tâ jatreeza, ka gaudas wiſur atſkaneja un aſaras pluhda. — Beeminot to pirmeju preezigu janemjchanu un apſweizinajchanu Janwarî 1873, jcho pag. jaimneeki tuhlin apnehmahs ari jchoreiſ winas lihki jagaidiht tai 19 Juni no Dutkas pahrwedam un tai jawu zeeniſchanu un mihleſtibu parahdih. — Belijch tapa tadehl ar eglitehm noſpraudihz un ar ſkujahm nokaiſihz, goda-wahrti daudj weetâs uszelti, lihkis ar behdu-muſiku muiſchâ eenests. Bee durwim ſkolotajs Auſtrinijch jcho pagastu un muiſchulauiſchu wahrdâ garakâ runâ noſchehlojchanu un lihdsjeetibu iſjazija dehl loti mihlotas un zeenitas leelmahtes nedomajamas agras nahwes un mehleja lai winas labais garš buhtu jo projahm jchi nama jargengelîs un ſlubinatu jcho pagastu eedſihwotajus, tapat

Fà wina, mihlestibu un labu dariht, wijam augstam, leelam un
fwehtam pakal dsihtees. —

22 Juni bij behru-deena. Tad atkal neween gandrihji wi
i cho pagastu eedfihwotaji bij fapulzejuschees, bet ari no zitureenes
leels lauichu pulks fanahzis mihlotu leelmahti us pehdeju duflu
pawadiht. Baglabata ta tifa turpat muiichas turwumâ, jaum-
eetaifitôs familijas kapôs, pee kam Rubenes mahz. Sengbuijch f.
latweejchu walodâ jauflu iprediki teiza. — Tri-kates dseed. beedriba
behru-namâ, fà ari pee kapa daudi behru-dseeftmas dseedaja. —
Misgahjuje leelmahte bij weena no teem reteem zilwekeem, fo
raditajis it fewiichki un bagati ar to kojchu bahwanu, ar dailu
dseedajchanu bij apdahwinajis, jo staryp tuhkfjtoscheem neatrodahs
weens, kam tahda jauka baljs, kas ta dseedahst prata, fa wina.
Zif daudi daudi flauitaju firdis ta, gan konzertus dodama, gan
tapat dseedadama nebij pazilajuje, eesfldijuje, apmeerinajuje. Tri-
kates dseed. beedriba ichahs leelas dseedatajas kapu pu-
ichkoja ar fkaistu lojher-kroni. Fkweens icho fkaistu kapu-weetu
atstahja, fehri fsumdinahs dehl loti mihlotas leelmahtes agras
nahwes.

Pastahwigo seemu un wehlo pawafari (bes kahdeem pludeem)
eewehrojot, gandrihji wiifi zereja, fa buhs flapja wajara. Gehjas
laikâ Mai mehnejcha galâ ta ari israhbijahs, jo tad lija gandrihji
katru deenu, fa gruhti nahzahs semakâs weetâs fehflu eestrahdaht.
Bet Junijâ heidja liht un atmetahs jaujs pastahwigs laiks, kas
wiifu wajaru pastahweja. Tik pahra reises fchai wajarâ fche leetus
lija un Suhlijâ neschehligâ karstumâ jemtopju azis wolti pehz lee-
tus luhkojahs. Vinu-mahrki pagalam ischjûâ un jemkopeem bij
tahlu jo tahlu tee jawed, lai tos mehrzeht dabutu. Saka, fa dihki
un mahrki wehl wairaf bijujchi ischjuiichki, fà jaujâ 1868 g.
Augustâ rudsi bij jajehji, bet esme bij fa pelni, — fehfla nedelahm
guleja nedihguje. Daschâs muiichâs, kas agraf fehjuichas, fehjas-
tahrxpi afnus isnihzinaja, fa wehlat bij otreij jajehji. Par laimi
September widû leetus usnahza un panihkujchu rudfu fehju at-
jpirdsinaja. —

No fcha gada augleem japeemin, fa rudsi bij labi isdewu-

ihres un eenahkufchi, bet wafaraja, leela jawfuma dehl, daudj weetas apjpeesta un tadehl maja; tapat lini daudjeem, jawfuma un karstuma dehl, nebij isdemufchees un tihruma jaw nokalta. Ta tad no wafarajas un lineem daudj majaf usanga ka pehrn. Seena bij drufku wairaf, ka pehrn, un itin lobs janemts. — Julija jaw jalnas parahdijahs, kas dasjeem kartupelus un gandrihs wijus grikus nonahweja, un 30. Augustâ bij 3 gr. nifna jalna, kas pukes nojaldeja, (pehrn 1874. tahs stahweja lihds 22 Oktobrim). —

Lopu baribas masuma dehl us wehlu rudeni zereja, bet tas ari nepeepildijahs. — Oktober eefahkumâ pee pastahwiga stipra rihta un seemel-rihta wehja stipras nakts jalnas eestahjahs, un 6 Oktobri fneegi peenahza, un no ich:hs deenas lopi wairs ganibâs negahja. — Seemel-rihta wehjih nu wairaf nedelas puhta, aufstums wairojahs, daschu riht jaw 8 gr., fneegi nahza flahht un pilniga seema eestahjahs. Gantini jaw tagad no uhdens truhkuma tifa jpaiditi, ar: lini daudjeem apafich fneega bij palikufchi. — Nowembri gan gandrihs wisi fneegi nokufa, bet uhdens zaur to maj wairojahs, jo iskalturje seme wiju uhdeni janchma. Dezembri stiprs aufstums, daschreis lihds 25 gr. jazechlahs. Meredjehts uhdens truhkums bij. Bat tahdâs dŕirnowâs, ka Bez Brengulôs, fur neweens neatminejahs uhdens truhkŕtam, tagad tif maj bij, ka tahs daschu deen glufchi meerâ stahweja. Majakas dŕirnowas nemaf, waj ari maj ween kufteja. Tadehl dehl labibas hamalŕchanas bij deesgan raises; laudim labiba bij juhdschm tahlu jawed un nedelahm jagaida, lai tif hamalt waretu. Semneeku afas ar: pa leelakai dakai pawifam istufŕchjojahs; daudjeem uhdens tif wehin bij japewed. —

Schogad (1875.) ari beidja ustaiŕiht pee ŕkolas to jauno „pagast-mahju“, bet winas eefwehtŕchanu („eedŕerŕchanu“) wehl nolika us nahkufchu 1876. g. Lihds ar icho pagast-mahju, tifa ari weza ŕkolas mahja islabota un ŕtarp flehti un kufht: „wahgufis“ eebuhwehts. Bes teem balkeem, ko zeen. dŕimtleelŕkungs preeŕich pag. mahjas bij dahwinajis, un bes tahm deenahm, ko pagasti pee peeweŕchanas it. pr. nokalpoja, wijs tas darbs un materials pa-

wiſam maſſaja: 632 Rubl 79 kop. ſidr. — Zempu J. Wahles pag. no ta maſſaja 355 Rubl 94⁷/₁₆ kop. un J. Brengul pagasts 276 Rubl 84⁹/₁₆ kop. — Skolas behrni (meitenes) wareja te (jaunā galā) guleht, tadehl ſchoruden ar janahza 63 ſkolas behrni (38 puikas un 25 meitenes). — Skolas mahzibas tahs pajchas, ſas 1874. g.

1876.

Behrnaja gada nepaaugſšanas dehl ſhogad Janwari par labakeem (frona) lineem maſſaja 60 lihdi 70 Rubl par birkawu. Par meescheem dewa wairak ka 2 Rubl un auſahm 180 kop. par puhru; rudji ween ap 2 Rubl ſtahweja. — Deeneſtneekus jaw jahka Dezembri dereht un winu lone atkal druſku leelaka palita ka pehrn. Iſpaſchi deeneſt meitu newareja dabuht un tahm jaw 15 lihdi 18 Rubl naudas dewa, 30 mahrz. linu, 3 aitas tureht, tad wehl ſchinkibas, ſahbakus u. t. pr. Puiſcham bej drehbehm lihdi 90 Rubl ſ. dewa. —

Seema bij neweenada: drihſ ſala un ſniga, drihſ atkal kuja un lija. Zaur to laudis no uhdens truhtuma, ſas Dezembri p. g. ſpaidija glahbahs, — bet lopu eh dama bads, pag. gad. nepaaugſšanas dehl, — daudj laudis mozija, un ilgodamees tee pawajaru gaidija, lai lopinus atkal waretu uſ ganibahm laiſt. Pawajari Aprili bij ſilts, bet tad Mai eejahumā palita tik niſni auksts (7 Mai rihtā ſala 5 grahdus), ka plaukſtoichus ahbelu un oganaju pumpurus apjaldeja un meſchi, ſas jaw 2 nedelas preekſch Zura d. bij plaukt jahkuſchi, nu bruhni ka apwiſuſchi iſſkatijahs; tadehl ari ahbolu un ogu ſhogad lot' maj bija. —

Bei nu man ar weens noukums jauſ' ſja, ſas g. dijahs tai 25. April 1876. Triſkates haſniza un ſahds gan wehl nekur Latwijā naw notizis. Un lai to labak ſapraſtu, tad janem druſzin atpafal: — Preekſch 2 gadeem peepeſchi iſpaudahs ta ſina ka ſchejeenes draudſes ſkolotajam Carl Jul'jus Johannson fungam eſot amats un weeta uſſazita. Johannson k. 16 gadus ſchaj draudſei par ſkolotaju un ehrgelneeku buhdams, bij zaur ſawu lai pniibu, ſatizibu un miſleſtibu, ſo tas katram, ari tam maſakam parah-

dija, tapat zaur jawu tautifku garu leelu mihlest'bu jchaî draudjê eemantojis; tadehl ta fina ka tam amats un weeta ujjazita, gandrih wiwu draudji loti apbehdinaja. Wainu, tadehl Johan. k. bij jaaijeet, lifa to, ka tas behrnus flift' mahzot un tam maj fkolas behrnu ejot; bet ta ihsta waina gan bij ta: ka Johannson k. djeed. beedribu pee jew ujnema, ta jawas japulzes tur tureja, fahdus weefigus wafarus un preekjch-lasijchanas ijrihkoja un fahdu glahji olus djehra. Tas nepatika basnizas preekjchneezi bai un ta gahdaja, ka S. kungam b'j jaijeet. 2 gadus to draudjes jemneeki aijstahweja un basnizas konwentês daschadi par to leetu jpreeda: draudjes fkolotaja un jchkeftera (ehrgelneeka) amatus gan jchkihra gan atfal jaweenoja, lihdi kamehr Februari 1876. basn. konwentê jchejeenes muischneeki par dr. fkolotaju un jchkefteri Johannsona weeta eewehleja weenu Peter Apin k. kas lihdi jchim par paliga fkolotaju Smiltene bijis. No draudjes (jemneeku) puses tam neweena stime naw bijuje. Bij jazere, ka tas Apins nenahks, bet nahza ween. Semneeki, gandrih wiwa draudje nu bij winam wijai preti; tee greejaks gan ar juhdiibahm pee lauku fkolu teejas, gan ar luhgijchanahm pee w.r.s'f'kolu teejas, gan pee zeen. gubernatora leelkunga, lai jele Johannson k. tikmehr neisleek, kamehr ta leeta teek imefleta un ta prozeje ar jchejeenes basnizas preekjchneezi bu heigta. Bet tas wijs neko nepalihdseja. Muhsu basnizas preekjchneezi ba tomehr Juri (23. April) Johan. k. no wiseem amateem atstahdinaja un jauno dr. fkolotaju Apini eeweda. To jehdeen pehz Jura 24. April wairak dr. lozekli wiswairak pehrminderi un wezakee wehl bijujchi pee basnizas preekjchneeka k. barona Campenhansen un dr. mahzitaja un gaujchi luhgujchi, lai jele neleek jwehdeen (25. April) jaunam fkolmeisteram basnizâ darbotees, eekam ismekle, woi tahs loti fliktas sinas, kas draudjê par wina netikumeem un netiklibu jppauduschahs ir pateejas jeb blehnas. Basnizas preekjchneezi ba to ari apjolijuje, ka neliks jaunam dr. fkol. basnizâ jpehleht u. t. pr., bet tas tomehr nahzis deewa falpojchanu wadiht. Tad nu daudj dr. lozekli redjedami ka wiau luhgijchanas un wehleschanas nepawijam netop eewehrotas, tuhlin pee pirmas perjchas no basnizas isnahkujchi, ziti prom aifgahjujchi ziti turpat ahrpujê palikujchi. Jaw kamehr deewfalpo-

ſchana tureta, bijis deejgan trofſchua, ruſkas, miſhdijchanas un
 pee durwim dauſſijchanas, fa bailles bijis dſirdeht, bet kad nu pehz
 beigteem deew wahrdeem baſniz preekſchneef f. un mahzitajs jaun-
 dr. ſkolotaju gribejuſchi pee altera weſt un eeſwehtiht, tad jazehlees
 elligs lehrums baſnizâ: ziti lamaſchanas wahrduſ brehtuſchi, ziti
 ar kaſjahm bungojuſchi u. t. pr. ta fa mahzitajam ar baſn.
 preekſchneefu bijis ahrâ jamuſk un tee ſkolotaju widû eenemdami
 iigahjuſchi un mahz. ehrbeſt, kaſ turpat turwumâ, glaſbuſchees
 Nr roſahm aſtikt un waras darbus dariht, gan neweens nan
 eedroſchinajees, bet tomehr tahds ſkandals gan nekur baſnizâ
 Watwijâ nebuhs bijis. — Otrâ deenâ bij tuhlin kaſrtibas (brugu-)
 teeja iſaizinata un ta furus par wainigeem tureja rokâ guſtija.
 Nahduſ 15 jauneklus un wihruſ, to ſtarpâ ari kaſhdus pag. we-
 zakos un preekſchneefuſ, apzeetinaja un uſ Walku aſiweda. Un
 nu ſahkaſs I e e l a iſmekleſchana papreekſch zaur Walkas brugu-
 teeju, tad zaur Behju-Semes teeju, kura Juni mehneſi ſche Trikatê
 bij iſnaſluje. Daudj daudj zilweki tapa pahrlauſiti un ſwehri-
 nati un ta iſmekleſchana wilkaſs lihbj pat Augusta mehneſcha
 galam kur tad tee apzeetinatee tika atlaiſti, bet apaſch polzejas
 uſraudſijchanas likti. Kaſ un kaſhdſ ſpreedums tai leetâ nahzihs,
 to wehl neſin. — Daudſi, — pat no kungeem, domaja, fa taſ
 lehrums jaw preekſch laikâ nodomahts un no kaſhdeem tee jaunekli
 uſ to jaſkubinati, bet pee tuwakas iſmekleſchanas gan iſrahdijahs
 fa neweens uſ to naw ſkubinahts nei taſ preekſch laikâ nodomahts
 bet wijs taſ ijehlees it peepeſchi (momentan) weenigi tadehl ka
 baſnizas preekſchneeziba draudſes luhgſchanas, wehleſchanaſ un
 pretoſchanaſ nemaj neewehrodama, winas gribai lihri fa par
 ſpihti, tik preti darija. — Dehl tahda notikuſcha trofſchua baſnizo
 tika uſ kaſhdahm nedekahm ſlehgta un tik Mai mehneſcha galâ
 Walkas prahweſts to atkal atdarija un tadpat tika jaunais ſkolo-
 tajſ Apin f. ar ſchandarmu un polizejas paligu eeweſts un pra-
 weſts draudſi brangi ſarahja to ar „meſcha-zuhſtahm“ ſalihdſina-
 dams. — Schowafar baſniza tapa pahrbuſhweta un tadehl deew-
 falpoſchana tapa ſchur tur pa ſaeſchanaſhri notureta. Schandarmi
 dr. mahzitaju un iſpaſchi jauno dr. ſkolotru miur — uſ ſaeſcha-

nahm un kappjehâ — pawadija. Draudi: gan nu bij ahriigi ap-meerinata, bet eefjchîg's nemeers un nepatijchana pret jauno ar waru ujjpeesto dr. fkolotaju un bajnizas vreekjchneeziibu deefin, kad tas heigjees. Rudenî, kad bajnizas pahrbuhwe bij tif tablu gatawa, ka wareja tur deewkalpojchane tureht, un laudis tika uf-aizinati pee jw. wafarina eet, tad mas ween atradahs, kas gabja, bet ta leelata dala dehl eefjchîgiga nemeera un nepatijchanas negabja pee Deewgalda, ari bajniza tapa loti mas apmekleta; ziti dr. lozekki bij apnehmujschees, ka kamehr jchi bajnizas preekjchneeziiba Trifates bajnizâ nemas ne-eet. —

6. Juni f. g. tapa tas pee fkolas peebuhwehts jaunais gals fâ pagast-mahja eejwehtihits. Pag. fkolotaj's S. Mustringjch tureja garafu runu, aifrahdidams uj wezu un tagadejo laiw. tautas gabjumu un klabjchanos un fo tagadejee laifi no mums praja, fâ pag. waldibai, pag. teejai un weetneeku pulkam jaijsturahs un jadarbojahs lai muhju tauta waretu uj preekjchu eet un wijadâ labumâ peeaugtees. — Pehz tam wehl runaja dñint leelskung's v. Tranjehe un ijauza augsta Kunga un Keifara wejelibu. Uj jcho deenu bij fapulzejujchees wiñi jcho 3 pagastu jaimneeki ar fawahm jaimneezehm, pagastu weetneeki un tee falpu jchfiras runataji; pagasti bij demujchi lihdi 60 Rubl, par fo alu un uifofchamo jagahdaht un tà tad wiñi preezigi un jautri to nakti pawadija; tif dajchu labu tahs domas apbehdinaja, ka kamehr jche fîf preezigi kopâ bijam, dajcham no muhju draugeem un tautas hrahleem bij zeetumâ jajmot.

8. Febr. f. g. Trifates djeedataju beedriba peenehma to wahrdu: „Waldarijchanas beedriba“. Statutes parafstija kahdi 62 beedri un beedrenes un tahs tapa zaur dr. preekjchneeku P. Elias f. augstai waldibai dehl apstiprinajchanas eejuhitatas.

Schis gads zaur zaurim nemot bij pehz jemes anglu ijdojchanahs weens puslihdj lab's gads; rudji gan bij daudj weetâs plahni, zitâs Widjemes pujes pawijam ispuwujchi un ijarti, — turpretim wajaraja un lini ijdehwahs glujchi labi un to robu fo fliktee rudji darija, atkal pildija un ta wareja ar jchi gada anglibu pilnigi meerâ buht.

1. Oktober j. g. no rihta pulkšt. 2 nodega Zempu Bagal jaimneefam Jahn Burkim rija un lihdi ar to 'ahdu 2 riju labiba, wehtijamaiz un linu-mašhinas. Pee ijmeklejšanas israhbijahs, ka uguns izehlees peepeschi kaltetâ labibâ, kad to patlaban no ahrdeem nost gruhdujchi; zaur to bij ta pahrleezinašchanahs, ka eepreekšch ir spizki (jehrkozini) labibâ bijujchi eekritujchi. Škahde tika tafjeereta uš 800 Rubl. šidr. —

Šhogad jchôs trijôs pagastôs pawijam tureja laifrafstus 9 efj. Balt. wehšt., 3 efj. Mahjas weeja un 2 efj. Balt. Semkopa. —

Školâ Oktobri janahza 58 behrni; 37 puifas un 21 meitenes. Mahzibas tahs pajčas, kas pehrnajâ gadâ. — Školas naudu maksaja, katrs behrns 1 rubl. — lihdi jchim to naudu pagasti dabuja, — tagad no 1875/76 jeemas jahkot, jchi nauda tapa školotajam atwehleta. —

1877.

Labibas zenas jcho jeenu pa leelafaj daļai paštahweja par puhru rudju 2 Rubl., meeschu 1 Rubl 80 kop. un aujahm 1 Rubl 50 kop. — Gaidama fara dehl wiši bijahs ka linu zena pehdigi pawijam nenokriht un tadehl šteidjahs tos zit ahtri ween waredami isgatawot un pahrdot. Par labakeem lineem maksaja jche uš weetas lihdi 50 Rubl par birkawu (21 š mahrz.). Bet uš pawajara puši, lai gan farjch ar Turziju tuwojahs, tomehr linu zena palifa aišween augštaka un Mai mehnejt jaw wairaf ka 60 Rubl par 6 mahrz. maksaja. — Deenesneefu lone jcho gad nefo daudj nezehlahs (zaur zaurim nemot ta jaw bij pahraf leela), laujchu jadšihwe tahda pate ka agrakôs gadôs, tif ween drehbes (drahnas) raudiija zits par zitu labakas un fojchakas taišiht, ihpajchi pajchtaifitas drehbes raudiija katrs šmalki un glihti isgatawot. Kam nebija, kas pajchtaifitas drehbes taija, tas pirka bodê bukštinu jeb zitu. Drehbes tika taišitas pehz wišpahrigas (pilšehtneefu) modes. Tehrejšhana ihpajchi hairiich alus dšerjchana frogôs aišweenam wairojahs. Šhpajchi deenesneefu derejšchanas laikâ ap jeemas-šwehtkeem un wehlat tad ihpajchi jwehdeenas wakarôs wišôs frogôs duhz un ruhž un zaurahm naktim ihšt, tapat

ari darba deenas wafarôs; jo tagad kalpi neme fle wis wairs jaimneeka (darba deweju) bet jaimneekem ja me fle kalpi un tas eet deegan gruhti un ar daudj publineem un tehribahm.

Februari atnahza ta preeziga sîna, ka Trikses labdarijhanas beedribas likumi (statutes) tai 23. Dezember 1876. no eekîhîgu leetu minesterijas apstiprinati un par to beedribai bij leels preeks. 27 Febr. bij pirmâ general-japulze un beedr. darijhanu jahîjhana Bez Wahles muîjhâ.

Vai gan jneegi jaw Merz mehneîcha widû ahtri nofuja un ap pajchahm leeldeedahm (27. u. 28. Merzê) leelus pluhdus jazehîa, kas Rigu un daudj zitas pilsehtas pee leelupehm neschehligi pahrpluhda, tomehr pawajara bij dikti auksta un nemihliga un tif ween Mai mehneîcha widû tahdas fîltas deenas parahdijahs. Bet ko paichî wis wezakee laudis nepeemineja, tas notifa 8. un 9. Juni, un ihpaichî, kad deena wijgarata. Tad wînahza tahdas nafts jalnas, kas agraf stahditus kartoffelus, grikus un dahrsa jaknes pagalam nojaldeja. Sche muhju pagastôs ta wijai daudj stahdes nepadarija, bet uj Walfas puî gar purju malahm tapa fweeîchi, meeîchi, lin un pat rudjî wijai stipri apîkahdeti. Behz tam atkal nîkus jaujums baidija; tif 12. Juni pehrfona leetus jakaltujchus laukus atspirdîjinaja un jemkopju zeribu stiprinaja. —

16. Mai j. g. Trikses labdarijhanas beedriba îrîhîkoja îchejeenes pagast mahjâ „weeîfigu wafaru“ Wagal jaimneekam par lobu, kam pehrn (1876.) rîja ar daudj peeliktahm mantahm no-dega. Weeju bij labs pulzînhîch janahzîs, un wîî bij preezigi un labâ prahtâ. Atlitums bij 39 Rubl. fîdr. —

Rarîch, ko 12. Aprîli j. g. Kreewîja Turzîjai peejazîja, darîja ari uj îchejeenes eedîhwotajeem jawu eeipaidu. Kreewu papîra naudas îlîkta furja dehl, wîîas ahrsemju prezes palîka dahrgakas un muhju mantas, kâ lîni, kanepajî tm. l. pr. dabuja leelakas zenas. Wîîâ Kreewîjâ jazehlahs lîhdî juhtas ar îcho faru; wîîur laîjî dahwanas preeîchî „îarkana frusta“ tas ir: preeîchî karâ eewainoteem un flîmeem kareîweem. Un ir jajaka, ka no zîtahm purjehm bagatas dahwanas tîka dotas. Arî îcho pagastu wezakee gabja dahwanas laîdamî pa mahjahm un jalajîja: Zempu 3.

Wahles pagastâ: Rubl un LM drehbu un J. Brengulu pagastâ Rubl un LM drehbu. — Newar jaziht, fa tas ar ziteem pag. jalihdšinot, buhtu dandj bijis. —

Rudeni jazehlahs labibas un linu zenas loti leelas. Par rudjeem gan tik makjaja 2 rubl 50 kop. puhrà, bet par labeem, jmageem augošcheem meescheem makjaja to lihds jchim nedjirdetu zenu lihds 3 rubl par puhru, — bet tahdu meeschu bij loti maj; leelafâ dala tapa no stiprahm jalnahm Augusta mehnejt apjakh-deta un maj ko dereja.

August mehnejt jcho treju pagastu jaimneeki dibinaja jawstarpigu uguns-beedribu; — tas ir: ja kahdam beedram bes wina pajcha tihjchas wainas, kahda no tahm beedribâ usnemtahm ehkahm nodegtu, tad ziti beedri tam dod noliktu dalu naudas, garos jalmus, sirgu un kahju-deenas. — Updrojchinajchanâ tapa usnemtahs, tik tahs jaimneezibâ wiswajjadjigatas ehkas, fâ itaba (ehrbekis), rija, 2 kuhdis, 2 flehtis. Uri pats dsimtleelškungs ar tahm muishas mahjahm jchai beedribâ eegahja, tik weenigi Stausche un Schidau gruntineeki astahjahs un ar jawahm ehkahm Lehrpatas uguns beedribâ eestahjahs. Schai jawstarpigai uguns beedribai (sinams Jaun Brenguleem un Zempu Jaun Wahlei) jewijhki katrai) ir plajchi likumi un nojazijumi, ko te jarakstihht newaru. — Schai pirmâ gadâ, gods Deewam, nekahdas ehkas nenodega un tadehl beedribai nebij nekahdas gaitas nei makjajchanas.

Schogod jchôs trijôs pagastôs laitrafstus tureja 12 ekj. Balt. wehst., 3 ekj. Mahjas weeja, 4 ekj. Balt. Semkopa, 1 ekj. Tautas beedra un 2 ekj. Rigas lapas, fura no 1. Oktobra bij jahkuse ijsahft. —

Bag. jkolâ Oktobrî janahza 57 behrni, — 31 puifas un 26 meitenes. Mahzibas, tahs pajchas, kas pehrnajâ gadâ. —

1878. g.

Pehrnajâ (1877.) gadâ ijzehlees karjch ar Turziju nebija wehl jchogadu usjahkot beidsees. Kreewija pehz grubsteem zihnineem un leeleem upureem Turziju gan jaw bij pahripehjuft un rahdijahs, fa

drihĵ meeru ſlehgs. Ari uĵ muhĵu apgabalu ĵhis karĵĵ eepaidu darija, it ſewiĵĵki zaur to, ka daudĵ no muhĵeem bij karâ, tur tapa eewainoti, jeb ari galu dabuja. Œhpajĵi leelas raiſes un behdas ſazehla taſ gadijums, ka Auguſta mehneĵĵa pirmâs deenâs 1877. tapa weena leela daſa ſemĵargu (Landwehrmänner) eeĵaukti, fur tad ari weenigos dehluſ netaupija. — Zaur Auguſta Kunga un Keijara ſĵehlaſtibu, tapa ĵĵee (weenigee dehli un tee, kam pirmâ ĵĵĵira un kategorija) uĵ winu mehleĵĵanos atkal no deeneſta drihĵ ailaiĵti, pahrnahĵa mahĵâs un zaur to daudĵ daudĵ ſirdiſ eepreezinaja un aĵaras noſĵahweja. — Bilketneeki (rejerwiſti) tapa daudĵ eeĵaukti deeneſtâ, furu ſewas un behrni palika ĵĵe, un bij no pagasteem, tur fur katra tobrihd dĵihwoja jaapgahdâ un tahm un winu behrneem nolikta daſa uſtura jadod. Œſnahĵa ari likums, ka ſirgi kronam bij jadod, lai gan pret noliktu maĵju. Tadehl eetaiſĵija toſ tâ ĵauktos ſirgu kantonuſ, furu Trifates draudſê bij trihĵ. Œĵos trihĵ pagâſtuſ peeweenoja ar Wez Waĵlu Dutkaſ un Wez Brenguĵu pagasteem par 28. ſirgu kantoni un ſapulzeſ weeta bij Saun Brenguĵu muiſĵa. Pee leela ſoda bij katram ſawſ ſirgſ preeĵĵâ jawed; no fureem tad tee derigatee tapa iſraudſiti un peĵz winu ſkailta noĵazitiſ zil katram kantonam ſirgu jadod. Œa neatgadijahĵ, kaſ paĵĵi ar labu praĵtu ſawuſ ſirguſ par noliktu zenu dewa, tad bij jalofe un kam loĵe krita, tam jadod. — Œĵini laiĵâ ari tapa noliktaſ par wiĵahm no ahrſemes eewedamahm prezehm muiĵu maĵĵahĵ ſelta naudâ, zaur ko wiĵas ahrſemes prezeſ palika daudĵ dahgakaſ, ko ari padarija Kreemu papira naudâ ſemais furĵuſ. (Muhĵu prezeſ, ka lini un labiba deeſgan labi maĵĵaja, ka ſemkopi wareja labi zauri tiĵt.) — Ur leelu preeku tadehl katrſ ſanehma to ſinu, ka 19. Febr., muhĵu Auguſta Kunga un Keijara walĵĵĵanaſ eeſahĵumâ meers eeĵĵĵ San Stefano no ſĵehgtſ. —

6. Jan. 1878. g. Trifates labdar. beedriĵa iſrihĵoja Œmiltenes pagâſt mahĵas augĵĵeĵâ ſahlê latw. teateri un peĵz tam weeſigu wakarû. Taſ bij ſĵini apgabalâ kaſ jaunſ un neredĵetſ, tadehl kauĵĵu bij peenahĵiſ pahrlleezigi daudĵ. Pee ta paĵĵa tapa ari lai-
mes ratſ no Œmilteneeĵĵeem iſrihĵotſ. Wiĵſ ſkaidrſ eenahĵumſ

506 rubl. tapa preekjch jarkana frusta jeb preekjch eewainotu kara-wihru kopjchanas atwehlets.

30. Jan. 8. Zehj. dr. teejas aprinka pag. wezakee un jkrihweri japulzejahs Walka un tur pee draudjes teejnejscha Koch kga wadijchanas apjpreeda daschas amata wajadsjibas.

1. Aprili 1878. nodega Jaun Brengulu Muhrneef mahjas gruntneefkam S. Rudsiht istaba or riju, kas bij kopâ sem weena jumta un 3 flehtis. Uguns bij zehlujees no jkurstena. Stahdi pag. teeja tafjeereja 1410 rubl. Jaun dibinatai Jaun Brengulu pag. jawjstarpigai uguns beedribai nu nahjahs noliktu pa'ihdsjibu doi un ta bij katram jaimneefkam deefgan leela un gruhti ispiidama, bet ja tahdas nebuhtu, tad Muhrneef gruntneefkam gan ne maj nebuhtu eepehjams jawas ehkas uszelt un eedsjhwotees. Nija tika nopirkta no Sahger gruntneefka Sikut un te atwesta; ehrbegis un flehtis no jauna usbuhwetâs.

Maijâ nomira S. Bahge grunt. Peter Ludwig lihdi ar jawu jeemu Katjchu.

30. Juulijâ jkrihkoja Teepeles jkol. Verkan kgs labdar. beedribas wahrdâ Teepeles Bahziht m. jaunusbuhwetâ rija (peedarbâ) laizigu konzertu un weefigu mafaru preekjch labdariga mehrka.

Nowembri pee pag. waldes jaunijwehlejschanas tapa par pag. wezakeem iswehleti: Zempu S. Wahlê tas pats lihdsjchinigais W. Bahge Petr Rosenberg, un Jaun Brengulôs: Buhbe m. gruntneefks Mikel Laur.

Kawajars jchintî gadâ bij deefgan fîlts, (26 Merz 10 gr. pafrehjli) un wajara laba; jemes = augli isdewahs peeteekojchi. Pri rudens bij fîlts un jawts; puks tik nojala 8. Octbr. 4. Nobr. bij wehl jaulê 20 gr. un pafrehjli 7 gr. fîlts tapat ari 17. Nobr. bij wehl 7 gr. fîlts, un Dezembrî tik seema eestahjahs. — Lini jchogad mafjaja 50—60 rubl. birkawâ. Rudsi un meeschi ap 250 f. ausas 2 rubl. — Laujchu jadijhwe un turiba, tapat kâ pag. gadâ.

Pag. jkolâ Oktobrî jkol. behrnu janahza 48. behrni; 26 puikas u. 22. meitenes. Mahzibas tahs pajchas, kas pag. gadôs. —

* * *

Schis gads jo ihpajchi eewehrojams zaur to, ka Mai mehneji atstahjajs no amata un ajsghja uj Rigu dšhwot Trifates wezais draudjes gans un mahzitajs Mlv. Pohrt fgs. Zlgus gadus, (46?) tas bij iče par mahzitaju bijis un dajchadus laikus un listenus peedšihwojis un nu wezuma un neipehka dehl atstahjajs. Wislec-lakā dala draudjes lozeklu bij no wina křištiti, mahziti un eejwehtiti, laulati un pee jw. wafarina nemti, tadehl bij ar jadoma, ka draudje winu loti zeenija, mišloja un aisejot noičehloja. Bet tas iā nebija. Warbuht agrafōs laifōs to draudje godaja un mišleja, bet pajchā pehdigā laifā ne. Tas nahza wiswairak zaur to, ka ari winajch palihdseja no dr. mišloto školotaju Johanjomu iidsišt un jaun no nepatiškamu dr. školotaju Appini eewest. (škat. 1876. aprakstu). No bajnizas preekšneeka funga pehrn gad. tapa pag. weetneeku pulkam peeprafihšs 1) Waj tee atwehlē wezam Pohrt mahzitajam penšiju 10 kap. no rewijšjas dwehje'es par gadu, 2) Waj wehlahš, ka lai Pohrt mahzitajs jo projam par mahzitaju paleek? — Tikpat J. Brengula kā Zempu J. Wahles pag. weetneeki uj abahm jautajchanahm atbildeja ar „ne”. Tāpat ari gandrihš wiš dr. lozekli išturrejajs un tadehl ari debejs braufšch. deenā 10. Mai kad wezais mahzitajs pehdejo atwadičhanas šprediki tureja, draudje bij aušta un weenalšiga. Tuhlin nahkamā šwehtdeenā 13. Mai eeweda jaunuw mahzitaju Hugo Reužsler fgu, furu Wišjemes riteršchafte bij preekšch Trifates draudjes špredsejuši un eezehluši. Draudse to jānehma ar leelu preeku, zeredama ka šchis winas wehlejechanas eewehros un ispidihš, ka buhš „wiš eenaids 'nu 'pagalam”. — 18. Mai dr. preekšchneeks un pag. wezaki lihdi ar labdar. beedr. djeedataju fori atnahza pee jauna mahzitaja, to apšweizinja un tam pajneedja kā dahwanu no Trifates latweešchu draudjes šudraba maišes furwiti, zufura doši un frehsuma kannu. Mahzitajs wišus laipni ušnehma, preeks un zeriba wišu širdis pildija.

19. Febr. Zempu Saun Wahles pag. weetneeki nošpreeda abas pag. magajšines weenā proti Zempu magajšine jāweenot un otru (S. Wahles) wairs neuštureht. Ar to dajchi Saun Wahles jāimn. nebij meerā, pahršuhdseja pee draudjes teejas un abas magajšines palika ta pat ka lihdi ičhim.

10. Aprili tapa ta lapene (Laube) jfolas dahrijâ cetajita. —
23. Aprili wafarâ nodega S. Brenguku Egle frogâ rija. Zaur ko uguns zehlujees, newareja isdibinaht. Domajams bij, ka uguns no besdeewiga zilwefa peelifta; bet wainigo newareja isdabuht.

Rakti no 13. uj 14. Mai nodega iſhe nahburgos Steker mahjâ flehtis, stallis um rija, zaur ko jaimn. Zaurſon eewehrojami leela iſtahde notifa. Zaur ko uguns flehti iszehlujees newarejuſchi isſinaht. —

20. Juni wiſbruka nilns gandrih j libd j ſchim neredjets kruſas negaiſs dajcheem Teepeles un Lipskalm pagastu jaimneeteem un wianu laufus neganti apſtahdeja. Meeſchi wineem ejot gan wehl atſehluſchi bet rudſi un iſſtee naudas deweji, lini, bijuſchi pagalam. Wiſâ draudſe preeſch teem apſtahdeteem dahwanas laſija, un ari iſho pagastu jaimneeki, zif katrs ſpehdams dema, lai to apbehdinato grubto likteni daud j maſ waretu weeglinaht.

Oktobra mehneſi eestahjajs Zempu Jaun Bahge mahjâ par jaimneeku un gruntneeku Dahwis Leiman, kas atnahza no Triſates Leiman mahjas par eegahtni pee bijuſcha jaim. Ludwig wezaſas meitas Marinas.

26. Nobr. iſhejeenes pag. jfolâ notureja pirmo ſchahs dr. ſkolotaju ſapulzi jeb konſerenzi jem dr. mahzitaja Neujſler ſga wadiſchanas. —

27. Dezbr. ka treichos ſeemas = jwehtkos, Triſates labdar, beedriba iſrihkoja atkal Smiltene teatri preeſch labdariga mehrka.

Zaur zaurim nemot ſcha gada laufa augli bij peeteekoſchi labi ari zenas bij deejgan labas, ta ka jemneeki wareja puſlihd j labi zauri tiſt. Skolâ ſanahza oktobri 59 behrni; 25 puſtas, 34 meitenes; mahzibas tahs pajchas.

1880.

ſcha gada Juni mehneſi iſrihkoja Rihgâ laufjaimneezibas iſſtahdi un tani pajchâ laika ari otros latw. dſeedaiſchanas jwehtkus. Iſſtahde bij kreetna, bet no ſcha apgabala gan bij loti maſ, kas ko iſſtahdija, ihpajchi no iſcheem trim pagasteem gan neweens nekâ neiſſtahdija, bihdamees, ka wianu mantas buhs jo neezigas pret

zitahm. Rigâ bij lauschu loti daudj janahzis, ka grubti bij. ruhni atrast un korteki bij waren dahrgi. — So spofchi un teizami isdemahs latweeichu djeedaſchanas ſwehtki, tà ka pat wahzu laifrakſti toz loti uſteiza un par latweeichu brango djeedaſchanu briknojahs. Ta bij diſhwa ſihme, ka latweeſchi attihſtibâ un iſglihtibâ ahtri un ſelmigi peenemaſs. Triſates labdar. beedr. foris ari peedalijahs pee ſwehtkeem, bet ne pee djeemiu kara.

23. Aprili Zempu muiſchâ tapa puſgraudneeku ſaimneeziba iſnihzinata, muiſchas lopi un zits inventarijums pahrdots un muiſchas tihrumu ſeme un plawas 8 maſrentneekfeem iſrenteta. — Schinis pagastos ne kas eewehrojams ſchaſ gadâ nenotifa. Augliba icho gad bij puſlihdſiga un jaw daudj weetâs laudis jahka ſchehlotees, ka ſini iſkaſtot, tas ir uſ lauka jau ſarkani paleekot, tà ka no lineem wairs tas eenahkums nebija, kas agratos gados. Par labeem lineem ari ſhogad tif maſſaja 45 rubl. un naudas truhtums jahka rahditees. Ur lauschu attihſtibu prahta un iſglihtibas ſinâ, ari ſche tif pamaſam uſ preeſichu gahja. Waifrakſtus te laſſija kahdus 12 ekſempl.

Œkolâ rudenâ janahza 62 behrni; 32 puikas un 30 meitenes; ſkolas mahzibas tās pajchas, ka jaw pag. gados. —

1881.

Sau ſen bij nomanita nepeezeeſchama wajadſiba, tas ir: pagasta ſkolas ruhmes nepeeteekojchas un majas. Œhpajchi tagad, fur behrnu lihds 60 un wehl wairaf janahza ar wezo ſkolas mahju ne ka wairs newareja iſtikt. Meitenehm bij jagul pagasta mahjâ, fur daudſreij laudim bij jajapulzejahs un tas bij behrneem par peedauiſichanu. No ſkolu waldibas puies jaw daſchſahrt bij atgahdinats, ka lai pagasti gahda par labatahm ſkolas ruhmehm, bet tas weenumehr nowilzinajahs. Schogad uſ Zempu S. Wahles pag. wezaka B. Roſenberg uſſkubinaſchanu japulzejahs 3. Febr. pag. weetneeku pulks un weenbalfigi noſpreeda pee ſkolas peebuhweht weenu galu klaht un preeſich tam atwehleja no pag. lahdes 600 rubl. — Otrâ deenâ 4. Febr. japulzejahs ari Saun Wrengulu pag. weetneeku pulks un tapat weenbalfigi noſpreeda ſkolas pee-

buhwi un atwehleja preekich ta 400 rubl. Saunai peebuhwei waja-
dseja wiswehlof rudenî 1882. g. gatawai buht.

22. Aprîlî Pultas gaujas rahmis nogrima un pee ta nojlihta
2 jirgi un 2 wahgi. Ssmellejot israhdiyahs, ka zaur wehtru tas
notizis. Nowembrî pee pag. wezako jouniswehlejchanas, tapa tee
pajch. eemehleti. Zempu Saun Wahles pagasta lahde atradahs, ka
pagasta kapitals, weena premijas bilete 1. isdewes Serie 15036.
Nr. 30. Tai gadijahs ta reta laime pee lofejchanas tai 2. Jan.
1881. g. wineht 5000 rubl. Par to wisi pagasta lozekli loti preeza-
jahs. Bet kad nu ta bilete bij zeen. dsimtleelkunga N. v. Tran-
sehe usglabajchanâ, tad bij jagaida, famehr tas no ahrjemehm pahr-
nahf. Zaur wina laipnigu palihdsibu ta wineta nauda no Peter-
burgas tapa isgahdata Julijâ 1881. g. par to masu maksu 32 rubl.
31 kap. Wisa ta wineta nauda 5000 rubl. tapa noguldita wehrts-
papierôs. (Widsj. Kred. beedr. Pfandbriefes). Bits nefas wehra
leekams ichini gadâ ihe nenotika.

Skolâ sanahza ichoruden 55 behrni; 25 puikas un 30 meite-
nes. —

1. Martâ 1881. g. zaur besdeem. flepkaweem tika nonahwets
Kreem. Keijars Aleksanders 2. — 15. Merzi lari ihejeenes pag.
eedsihwotaji swehreja bajnizâ Keijaram Aleksandram 3. patwalst.
ustizibas swehrestibu. —

1882.

Bij nolitts pagasta skolas peebuhwi ne wis no fokâ, bet no
muhra taishiht un preekich tam tapa ichini jeemâ almini peewesti.
20. Aprîli tika torgus noturets un buhwdarbs buhwmeistaram Kar-
lam Bife (Wez Wahles Wez Bife jaimneeks) par 800 rubl. isdots.
Sinams, pagasteem wiss materials un peemejchana jadod. Pee
galigas aprehkinajchanas israhdiyahs, ka wisa ta peebuhwe maksaja,
bei peemejchanas algas un deenahm, ko pagasti kalpoja, — 2058
rubl. 68 kap. no furas humas Zempu Saun Wahles pagasts no 9
arkleem maksaja 1158 rubl. $\frac{3}{4}$ kap. un Saun Bregulu pagasts no
7 arkleem 900 rubl. $67\frac{1}{4}$ kap. Scho muichu dsimtleelkungs N.
v. Transehe dewa fokus te pat tumunâ no Zempu mejscha, par

deesgan lehtu maksu, un pehdigi dahwinaja fokus preekijh skolas benkeem. Buhmdarhs tika rudeni Nowembra eesahkumâ beigts. 8. Nowembrî bij eeswehtijchanas deena. Us to bij atnahkufchi dsimtieelskungs M. v. Transehe, ka scho muwihu ihpajhneeks un basnizas un skolu preekijhneeks, draudses mahzitajs S. Keujsler lgs, wisi scho pagastu jaimneeki. un jaimneezes, pagastu weetneeki un kolpu jchiras desmitneeki. Mahzitajs tureja eeswehtijchanas runu us teem wahrdeem dibinadamees: „Deewa bijajchana ir wijas gudri- kas eesahkums;“ — skolotajs S. Austrinijh pehz tam runaja grun- tedamees us teem S. Ruggena wahrdeem: „Dad atnahks Latwee- jcheem tee laiki, fo zitas tautas tagad reds“ u. t. pr. Zeen. dsimt. leelskungs bij atnejis muhju Augsta Runga un Heisara Aleksan- dra B. un Wina Augstas laulatas draudsenes bildes, tahs skolai dahwinaja un tapa wirs katedra usfahrtas. — Wisi swehtku dalib- neeki bij lihgfmi un preezigi un nowehleja jaunajai skolai breedi- gas sekmes un labas weikjmes un palika wehl labu brijhtiau kopâ pee glahses alutina, kas preekijh schahs deenas no pagasta pujes bij apgahdats. —

Scha gada Februari nomira Sojneek mahjas gruntineeks Jah- nis Seemel un Aprili nomira Maille majas gruntn. Jahnis Laur- son. —

18. Mai tika notureta Trikates mahz. muishâ Wallas ap- rinka skolotaju hapulze un 19. Mai dewa skolotaji Tril. basnizâ ga- rigu konzertu. Julijâ 8. Behju draudses teesja pagasta waldehm usdewa katram pagasta jaimneekam noprasiht, zik tam deenu us- eet a) brugu = teejas zelus ust., b) draudses jeb basnizas zelus wi- taijot, un zik iitaija tahs deenas naudâ rehkinot. Irahbijahs, ka wifu tik pat brugu, ka basnizas zelu taiijchana naudâ aprehkinot maksaja par gadu:

Zempu Jaun Wahles pagastam 1329. rubl „kap.

Jaun Bregulu pagastam 1293 rubl 50 kap.

13. Septembrî bij sirgu rahdijchana un skaitijchana S. Bren- gulds. Oktobri tapa Zempu Jaun Wahles pagasta wezakam Pe- teram Rosenberg un pag. Ikrilwerim S. Austrin haur Heisariisku VIII Behju draudses teesju doti medali ar wirskraftu: „Sa usser- gie“ nesami pee Sw. Stanislawa hantes. Lahdus medalus Aug-

štairs Kungs un Keisars Wiishehlīgi dahwinaja 'tahdeem amata wišreem, kas šawu amatu ilgaku laiku bij godam un uszihīgi wadijuschi. Nowembrī eestahjajs S. Bregulu Maile mahjā par šaimneeku Peteris Sarin no Balmeer m. pagasta; prezedams mir. S. Lauršona atraitni, ar to nolihgumu, ka puše no šahs mahjas palēef winam, un otru puši dabu mir. Lauršona bešls Eduards.

Šchi wafara bij koti šauja un karšta. Šau Mai mehneši un Juni šahkumā, pehz šehjas laika, nifns šaršums špeeda un jaunusdihguschai wafarajai kaiteja, tapat ari wižu Šuli mehneši drufzja šhad un tad leetus usnahza. Tik Šuli widū daburjam hrangu pehršona leetu. Šaur šaršumu ari wafaraja kabi neišdewahs, un šhis gads bij šemes auglu šinā, tik no widejeem. Ari zenas nebij nekahšas augstas un tadēšl nardas truhšums bij jau dešgan manams.

Školā šhorudeni šanhza 72 behrni; 36. priktas un 36. meštenes.

Šhinī 1882. g. us Wišaugštaku pawehi Senators Mannafejns rewideereja Kuršemes un Wišemes gubernas. No malu malahm, gan no šaimneekem gan no šalpeem, tam tapa pa tuhštošcheem luhšchanas un šuhdšihšas raksti eejneegti kas gan pa leelakai dala, tapa waj nu par nedibinateem atrasti, šeb ari beš šahda rezultata atštahsti. — No pagastu waldehm tapa šauds un dafchadas štatistikas šinas eeprafitas. —

1883.

12. Aprili Šaun Bregulu pagasta weetneeki nošpreeda par to šuhdšibū zelt, ka ta Šogen mahja ar Šenze mahju ir nelikumīgi išmainita, kas ir ka Šogen mahja ir par muišchas quotes' mahju padarita un Šenze mahja tai weetā par šlaušības šemi eedota. —

15. Mai Maskawā kronesjahs Augštairs Kungs un Keisars Wlešanders III ar šawu Augstu Šaulatu draudšeni. Kad šelegrama atnahza, ka kroneschana notikufe, tad wižās šajnizās tureja pateizības Deewa šalpošchamu. Pehz tam šahdu deenu gandrīš katrs pagasts šapulzejahs waj nu šawā pagasta mahjā wai školā un šwineja Keisara kroneschanas deenu. Ari šche, papreešch

Zempu J. Wahles un pehz tam J. Brengulu pagasti jawâ jaunuf-
buhwetâ skolâs namâ Kanahza un jcho deenu hwehtku wihsigi swineja.
Behz garigas dseejmas nodseedaŝchanas skolotajs J. Austrinŝ tu-
reja runu par jcho hwehtku nosihmi un issauza Augusta Waldneeka
un Semes Tehwa wejelibu. Behz tam pee glahjes alus wiŝi pree-
zigi un jautri padsihwojahs. Nauda preekŝ tam kapa nemta, ar
weetneeku pulka atkaju, mo magafines labibas wirsmehra.

7. Juni isrihfoja Walmeeras aprinka, dŝeed. kori dseejmu
ŝwehtkus Walmeerâ. Papreekŝ dewa garigu konzertu basniza
un pez tam laizigu konzertu Raugur m. Gaujas wehri. Dŝeedats
tika puslihdj labi, bet komehr jcho dŝeedaŝchanu nebuht newareja ja-
lihdiinaht ar to, ka dŝeedaja wiŝpahrigôs latm. dŝeed. hwehtkôs
1880. g. Rigâ.

21. Juni neganti leela fruŝa apŝlahdeja loti daŝhus Lipskalna
un Teepeles pagastu jaimneekus.

Augusta mehneŝi kapa pee Walmeer muiŝŝas isrihkota lauf-
jaimnezibas iŝstahde no Rubenes ŝemkopibas beedribas. Preekŝ
lauku iŝstahdes bij deejgan iŝstahdijumu un pate iŝstahde ari labi
apmekleta. Laiks tanis deenâs bij loti jauks. Mo ŝheem paga-
steem gan laikam ne kas netika iŝstahdits.

4. Sept. tapa labd. beedr. wahrâ no Teepeles dŝeed. kora Wez.
Wahles muiŝŝas dahrâ laizigs konzerts un pehz tam weejigs wa-
fars isrihfots —

29. Oktobri wiŝa pajaulê ew. luterâ draudŝe swineja Martina
Luttera 400 dŝim. deenu. Ari Triŝkates basnizâ jchi deena tapa
swineta un naudas dahwanas preekŝ Luttera kapitalla lajitas, ar
ko ew. luterâ draudŝei Kreewiŝa waretu palihdŝeht basnizas un ŝko-
las uŝtureht. Gandrihŝ ikweens daudj waj maŝ dewa, un tamdehl
domajams, ka kreetus kapitals buhs jakrahjees.

ŝhai paŝchâ deenâ 29. Oktober, ka Martina Luttera 400 g.
dŝimŝchanas deenâ, tapa ŝtahditi tee 12 klawi, gar abahm puŝehm tam
zelam, kas ŝhe ŝkolâ eewed. Ja pehz laikôs tee par leeleem kokeem
uŝang, tad lai peemin, ka tee, ka itin maŝi kŝozini ir mo ŝkolotaja J.
Austrina ŝtahditi 29. Oktoberi 1883. g. ar koreiŝejo ŝkolâs behrnu
peepalihdŝibu.

Šhini wajarâ peebubweja pee Trik. draubjes ųkolos to jauno klajes galu klast.

Laiks ųĳat wajarâ bij daudų leetainaks ne ka pehrnaja wajarâ; jemes augli 'ar labak ųdewaks, bet ųenas 'nebij ne ko labakas un tadeųl naudas laudim maų ween bij.

Šchorudeni ųkolâ ųanahųa 66 behrni; 34. puikas un 32. meitenes. —

1884.

Breeųĳ pagahjuųĳa gada kruųas apųkaldeteem tapa daųĳâ wiųųe palihdųiba ųneegta un dahwanas dotas. Uri Trik. labd. beedriųa gribeja no ųawas puųes palihdųeųt un iųriųkoja preeųĳĳ ųĳa no'uhka bajaran, tas ir labprahtigi dotas dahwanas ųanehna un tahs wairak ųolijĳanâ pahrdewa. Baųars tika iųriųkots 5. Febr. ų. g. Triųates pag. mahjâ, un no ta atlika ųkaidra eenehmuma wairak ka 200 rubl. un wehl lihdi 30 puhri labibas, kas tapa kruųas apųkaldeteem iųdalita.

23. Aprili ų. g. tapa Jaun Wahles muiųĳâ puųgraudneeku ųaimneeųiba iųniųzinata un muiųĳas ųeme un plawas 10 maųrentneekem iųrentetas, ųuri par to maųjâ rentes 2400 rubl. Weų ta ųĳeem maųrentineekem wehl daųĳas zitas nodoųĳanas 250 rubl. reųĳinatas.

23. Aprili eestahųas Name mahjâ, wezâ ųahna Šwindas weetâ par ųaimneeku Dahms Lihbeet no Lubu pagasta.

21. ųuni pulųųt. 1. nakti nodega Maile mahjâ dubulųklehts. Škaldē no pagast keeųas tapa reųĳinata 466 rubl. No ka uguns ųehluųees newareja ųdibinaht, tik rahdijahs ka laikam zaur nebehdigu dųihwi uguns iųzehluųees. Pagasta uguns beedriųai nu nahzahs palihdųibu dot.

ųuni mehneųĳa galâ nomira J. Brenguųu' meųĳjargš Egle krodųineekš ųahnis Meeųĳ. ųlgus gadus tas bij gan ųautiųĳe gan Egle krogâ bijis un ari daųĳus pag. amatus iųpildbijis. —

Par lausĳu ųadųihwi ųaųaka, ka ta ari daųĳâ ųinâ bij pahrgroųijuuųees. Agraų klausibas jeb ųalpoųĳanas laikšs, ųtarp ųaimneeku un ųalpu ųahrtu nebija leela ųtarpiba. Wiųi dųihwoja weenlihdųigi, ehda no weena galda, jutahs par weenas ųaimes (mahųas)

behrneem. Vet tif fo rentes un pehdigi gruntneezibas laiki at-
 nahza, tas pahvvehrtahs. Saimneeks ar ſawu ſamiliju ſchkitahs
 funks ſawâ mahjâ ejot un uffkatija kalpotajus par daudj daudj
 ſemakeem, tif par ſtrahdneekseem. Saimneeki noſchkirahs ſawâ
 galâ dſihwot, jemiſchi eht u. t. pr. Dos ſahka ſauht par „kun-
 geem“, ſaimneezes par „kundſehm“, winu meitas par
 „jaunkundſehm“. (Zaur ſawu iſtureſchanos daſchi „kunga“
 wohrda gan memaj nepelnija.) Zaur tahdu noſchkirſchanos
 no kalpotaju ſahrtas, ſchee ſahka ſaimneekus nihdeht, ap-
 ſkauſi un teem daſchadi ſpichtet; ſaimneeki atkal kalpus nizi-
 naht, atſtumt un teem neuſtizetees. Sawâs ſanahſchjanâs tee
 weeni otrus aprunaja un noſodija; neuſtiziba un eenaids ſtarp gab-
 jejeem un ſaimneekseem wairojahs. Saprotams, ka tahdo buh-
 ſchana ne kahdus labus auglus neatneja. Deekahs ari, ka pee kal-
 potajeem, ihpaſchi pee jaunajeem, poſemiba, tikliba, deewbijiba,
 ſawu preeſchneetu un ſaimneeku zeeniſchana loti maſumâ eet; tee
 ſahk frogu-preekus mefleht un tur ſawu naudu un pelnu iſgaiji-
 naht. Daudj no teem bij tif azu-kalpi, kas tif ſaimneekam redſot
 ſtrahdaja uſtizigi un labi iſtrahdijahs, bet ſaimneekam klahſt ne-
 ejot ſlinkoja un darbus ſlikti paſtrahdaja. Saimneekam kaut ko,
 ihpaſchi no dahrja-angleem, ko norant, to kalpi par grehtu netur,
 nei ari ſawus bernus aprahj, kad tee to dara. Saimneeki atkal
 labpraht „pa kundſiſki“ uſdſihwotu, ja tif maks to atlautu. Vet
 gadi palika aiſween ſlikti, kas ir naudas eenahſchjanas maſſinajahs
 un ſaimneekseem ar deesgan gruhti gabja wijas maſſaſchjanas
 un rentes, kas labakôs gadôs noliktas un aprehkinatas, tagad pil-
 diht un nomaſſahht. Geraduſcheem agrakôs labakôs gadôs plaſchaki
 un ſuplaki uſdſihwot, weeſibas un godus ſpoſchi iſrihtot, frogôs labi
 patehret, nu gruhti nahſtas no ta atſazitees. Tee labpraht buhtu
 kalpu lones maſinajuſchi, ja tif to waretu. Druſku gan kalpu lori
 maſaki palika, bet ne fo daudj. Puiſcham dewa 60—70 rubl.
 naudas, galwas naudu un drehbes, meitai 20—25 rubl. naudas, 2
 jeb 3 aitas tureht, 30 mahrz. linu, ſahbakus, laſatu (ween rubl.
 wehrtibâ). —

Zau no no ſen laikeem ſche Drifates draudſe un ari zitâs nah-

burgu draudjās, gandrīhji viņā jeemel-latviņā pastahw eeradums, ko ļauz: „meitās eet“. Tas ir: jaunās meitas, 'pawajari atstahji istabu un eefortelejahs flehti guleht, kuru tad zif špehdamas iipuičko. Puičhi ko sinadami, šataižahs pa divi, trihs, daščureiř ari pa pulkeem, ihpaičhi šestdeenu wafaros, 'meitu flehtis uřmeklē, top eelaiřti un tur daščadi šoko, špehle un lihģřmojahs. Sinams, kur škaiřtas flawenas meitas, tur puičhi šo wairaf est. — Dašču reiř ari puičhu štarpā niřni štrihdi iželahs, kas ne reti ar kauščanos beidjahs. Dřird, ka zitās puģēs dašči pat eřot nořiti. Pret tahdu „meitās-eeščanu' gan daščadi keef karots. Ģaridsņeeziba deewaldmahzibā un no kanzeles to rahji; pag. teejas nakts waiņfuš un meera-trauzetajus šoda un ja kur kauščanahs jeb zita nelahrtiba noteef, tad Brugu teeja dalibņeefus bargi noteēja. Pa-gastu šawštarpigas uguns apdrošč. nořazijumos tapa weens š uņ-nemts, ka katram puičham, kas beř šaimņeeka atļaujas nakti otra mahjā meitās eet, ir jamařja 5 rubl. šoda, kura nauda nařt apde-ģuičheem ka peem par labu. Bet tas wiřš he ka nelihđf. (Pehde-jais nořazijums ar neteef iřpildits). Puičhi tik ko mahzibā iņģah-jučhi, kur par leelako preeku „meitās eet“, aiřbildinadamees, ka ja iřprezajotees, lihđf šaldatōs ja-eet. Kas prežetees grīb, tas šaka, ka zitadi jau newarot ar meitahw eepařhtees un šew derigu lihģa-winu atrařt. Meitas šawās flehtis puičhus ar tik gaidihť gaida. Behrnu wezafee to ari šabpraht atļawj teiřdami: ak ko nu, — tā jaw mehš jawā jaunibā ar eřam darijučhi, lai dara muřju behrni tapat. — Uģratōs laifōs pee ta netiřlibas mař notika, šo jaunekli to par greħtu un leelu šawnu kureja un no ta šargajahs; bet šchos špeh-dejōs gaddōs, deemšhehl netiřliba wairojahs un daudj meitas tapa peeřmeetas. (Daščas gan no šaweem pawedejeem tapa apprezetas, bet zitas šawnā palikā.) Netiřliba wiřwairaf šhe eeweeščas zaur to, ka dašči puičhi šara-deeneřtā eēřarkti, tur wiřadus netiřkumus, ihpaičhi meičķihřtibu peeřawinajahs; peħz mahjās pahrnahkučhi, to ziteem puičheem šabřtiņa un mahziņa un šcho šawnumu iřplatija. Šħai nebuhščanai gan zitadi newarehs lihđřet, ka kad zaur školahw laudis tik tahlu buhs iģlihtoti, ka jaunekli turehs par šawnu nak-tis „meitās-eet“ un meitas ko par netiřkumu eēřkatihš puičhus nak-tis peenemt, — kad radijees weeta un lidķeki, ka jauni laudis war

zits ar zitu godīgi ja-eetees, cepasīhtees un papreezatees un pašču
behrnu wezakee wairs ne-atlaus šarwahm meitahm klehtis guleht un
puičhus eekšā laist. —

Zaun Vrengulu Kalna un Leijas Sahgeru mahju ihpajch-
neeks Peteris Sikut zaur palašdriugu dšihvi newareja wairs patš ja-
was mahjas patureht un ismaksjat un negribedams ka lai Dreis-
teeja tahs paraba dehl pahrđod, 27. Janvarī 1884. pahrđewa Tri-
fates draudšes školotajam Peteram Appin, par 7644 rubl,

Školā šchoruden šanahja 62 behrni, 29 puikas un 33. meite-
nes. —

1885.

Šhis gads J. Vrengulu pagastam eejahfahs ar jahpigi šajuh-
tojču šfahdi. 4. Janvarī pulkšt. 2. no rihta nobega Sahbat grunt-
neekam Peteram Ludwig rija un lihdi ar to 12,000 šajuju linu, pe-
lamas, ahbolinšch, wahgi, širga-leetas un daščadi trauki, tā ka
wižu šfahdi tafjeja 800 rubl. Zaur šo uguns zehlujees, newareja
iidibinahst. Laime, ka no rijas, šas pajchā mahjas widū bij, uguns
nepahrgahja uš zitam ehtam. Pagasta šarwstarpigeem uguns
beedr. lozekkeem nu nahzahs noliktu palihdšibu dot, lai riju wehl
šhini wajarā waretu ušbuhweht, un tahda doščana bij deesgan
leela. —

14. Juni miruščha Šosneek gruntneeka Zahna Seeme dehlš
Peteris Seemel (dšim. 1863 g.) šanehma Šosneek mahju par šawu
ihpajchumu, apšolidams šee pag. teejas teem ziteem mantineekeem
winu daku ismaksjast.

Tagadejais draudšes mahžitajs Hugo Reussler šgs bij aizi-
nats eet uš Gulbeni šawa brahla weetā, šas uš Peterburgu aiš-
gahja. Bežš ilgafas šchaubiščanahs winšch ari šcho weetu šee-
nehma un Trifates dr. atštahja, weeniģi gan tadehl, ka Gulbenē
daudj leelaka ņenahšščhana, ne ka Trifatē un no šahs bij wehl ja-
nomahja katru gadu 1000 rubl. wezam Pohrt mahžitajam ša pen-
šija. Zahna deenā 24. Juni šas šureja šawu atwahiščanahs špre-
diķi un otrā deenā aiģgahja. — 6 gabus te par mahžitaju buh-
dams, winšch bij no ziteem, ihpajchi ernuteeščeem zeenišu manto-
jis, bet ziti, un gan ša leelaka dala wina nemihleja. Winšch bij

labš ūpredikotajs un ūpehzijs wihrs meešā un garā. Stingers konjer-
 watilns buhdams, kas ne-eeredseja nekahdu ūaunu laifu zenteenu:
 weefigi-wakari, keatri un ziti tahdi ūrihhojumi tam wiši reeba.
 Winjch labpraht tizeja, ko tam eestahstija un tadehl ernuteešchu
 wetšheem bij isdeweēs šhejeenes labdar. heedribu winu preekščā no-
 pelt un kas tai wišā ūpehkā preti strahdaja un to isnihzinahst rau-
 dsija; pat basnizā konzertu dot tai reiš neatkahwa. Školās aij-
 leedja nekahdas ūapulzes un zitas ūanahščhanas notureht. „Balši“
 jcha laika freetnako un tautižo laikrakstu, kas wiswairaf tifa la-
 fihts, — winjch pawijam ne-eerawdsija. — Ur stingribu un bahr-
 dsibu kas raudsija wišus ūawaldihst un pehž ūawa prahta kalpinahst,
 ūawu gribu un pahrelezinaščhanos weenigi par pareišu turedams.
 Uj ūawu dšimumu un amatu lepns buhdams, kas daudseem ūi-
 brehža: „Waj tu šini, ka preekščā tu ūtahwi!“ —
 Deelaka daka dr. lozefku tadehl ari pee wina nenahža, ka pee ūawa
 gana un mahzitaja ar mihslestibu un padošchanos, bet ka pee bahr-
 ga ūoga un kunga ar bijajchanu un neustizibu. Kas prata wina
 preekščā deewbijigs, pašemigs un godigs ūrahditees, to winjch par
 labu ūsteiza un ūlaweja. Bet to ar newar leegt, ka winjch netil-
 libai štupri preti strahdaja, par ūkolahm freetni gahdaja, ūkolotajus
 aijstahweja un raudsija, ka behrni kahrtigi ūkolā nahst un ūtingru
 kontroli weda, ka neweens neatrawjahš. Winjch eetaiūija
 ka ūkolās ūkolotaju konferenzes notureja, kur
 kas ūkolotajš, pee kura ūapulze bij, tureja
 promes lefzijas, kuras pehž no wišeem tapa
 a p p p r e e s t a s. Kas bija teeščam par ūwehtibu ūkolotajeem. —
 Uj tizibas mahzibahm: katšiši un bihbeles-štahsteem mahzitajš wišu
 leelaku wehribu lika un nepeenehma deewgaldmahzibā un eejwehti-
 jchanā tahdu, kas to deesgan neprata.

21. Juli pulkšt. 12. pusdeenā notifa ūchajchaliga nelaine
 ūaun Brengulu Budin mahjā. Sibins eespehra lopu kuhši un
 nodedšinaja kuhši, kura gan bij no muhra ar ūalmu jumtu, un
 turumā buhdamu štalli. Kuhši ūadega jeb apdega ari ūaimnee-
 kam 9. leel-łopi, kuras naw warejujchi wairs ūfrant; laikam no
 ūpehreena tee ari bij apdulujchi. Štahde tifa takjeta uš 595 rubl.

Pagasta uguns beedribai nu nahzahs ari ichai fshadè palihdšibu dot un tà ta nu weenâ pajchâ gadâ bij 2 uguns fshades jaislihdšina. Apifahdetam jaimenekam Peteram Rudsiht ari Zempu Saun Wahles pag. jaimneeki palihdšeja labprahrtigi gan buhmaterialu gan naudu dodami.

7. Auguſtiâ nomira Zempu frodšneeks Dahwis Lapekin atſtahdams daudš paradu praſtjumus no laudim, kas pee wina gan uj rehkina tehrejuiſchi, gan ari no ta naudu aiſnehmuſchees.

Lihdš ichim pee mums Baltijâ, bij Wahzu waloda ta waldojcha. Wiſas teejas, iſnemot til pag. teejas un waldeſ, leetoja tiſ Wahzu walodu; wiſjâs ſkolâs, bej ween pagast ſkolâ, to ka pirmo un wajadſigako mahzija. Un ari katram, kas daudš maſ gribeja iſglihtots buht un zeenigaku ſtahwofli ſadſiſhwé eenemt, ta bij nepeezeejchami wajadſiga. Žitâs draudſês, fur laudis tà jaſot 3 iſchkirâs bij eedalijuiſchees: 1) Muiſchneeki (Djintſurugi) un literati, 2) kaufmani, arendatori, melberi, ſkolotaji, junkuri, ſkrihweri, bagataſee frodšineeki 3) ſemneeki un amatneeki, — abas pirmejas iſchkiras tiſ ſawſtarpiſi mahziſki runaja. Šche Triſates draudſê gan abas pehdejâs iſchkiras latwiſki ſarunajahs, un taſ notika tau-tiſtas apſinas pehž; — tomehr katrs, kas ween ipehja un wareja, liſa jaweem behrneem mahziſki mahzitees. Šaimneeki juſtija jawus dehlus tuwejâs piljehtinâs aprinka (Kreis) ſkolâs, fur tee, pa leelakai daſai, taſs ſkolâs mahzibas nepabeiguſchi, iſſtahjahs un pee tehwa mahjâs dſiſhwodami atkal aiſmirja, to tur bij mahziuiſchees. —

Šhogad, 14. Septembri iſnahza Heijariſka pawehle, ka wiſjâs Arona teejâs un eeſtahdês jaſeeto Kreemu waloda, tiſ ween draudſes teejahm, brugu teejahm un maſpiljehtu magiſtratam atkahnwa jawas dariſchanaſ Wahzu walodâ weſt. Wiſdjemes Gubernators Sinojew leelſkungs pag. waldehm un teejahm aiſleedſja neweenu rakſtu wairs mahziſki neiſgatawot, bet tiſ ween kreemu jeb ari tau-tas walodâ ſaraſſtitees un wiſus kreewiſtus rakſtus, kas pag. fanzelejâ eenahſ, peenemt un iſpildiht. Ar gubernatoru, gubernas walbi, kameral palatu, kara klauiſibas Komiiſjahm renterejahm un Rigas poliſijias walbi wajadſeja nu tiſ kreewiſki ſaraſſtitees. La

bij jauna un grūhta leeta. Pāg. īstihveri lihds īchim tīf wahzu walodā ar augstākām teejāhm šaraktīdamēes, Kreewu walodas maļ prata. Pagasta amatu wihri, kureem tatšhu ari par wijāhm darišhanāhm un rakšteem, šo tee parakšta, ir jasiņ un ja-atbild no Kreewu walodas neprot itin neneeka, un tomehr teem kreewišk raksti ir japarakšta. Draudjes un Brugu teešas šahka tagad ar pag. waldehm un teejāhm latwiški šaraktitees. Šā redjams, tad Wal-diba grih tagad ar reiši wahzu walodas weetā eelikt kreewu walodu.

Mai mehneši dibinajāhs Triķates draudjē I šabeedriba preekšh Kreewijas prāmiju eepiršhanas. Tas ir: 110 beedri maļja katru mehneši katrs 2 rubl. un par to teek weena prāmijas billete eegah-data, lihds kamehr 110 prāmijas buhs, kas tad beedru starpā tiks īfloketas. Winnešti, kas uš pagahdatahm prāmijāhm krištu teek starp beedreem īdalīti. Ari no šheem pagasteem daudj per-sonas pee tam peedalijāhs.

Šhis gads bij labs šeena gads, jo šeena šhogad pee-auga gan-drihš trejshu dalu wairak ša ziteem gadeem. Bet lini, miħlee li-nini muhju naudas deweji, tee daudjeem atkal pawišam neišde-wahs un tihrumā jau nokalta, tā ša dašhās puhra weetās pawišam šo pluhkt nebija un tas notika ari tahdās weetās kur seme deesgan trefna bij un lini wairak gadus tur nebij šehiti, tadehl tahs domas, ša lini zaur to kalst ša par beesu weenā weetā top šehiti, pa daļai nedibinajāhs. Linu zena šhogad bij 40—50 rubl. birkawā. Zita labība puslihdj labi īšdewahs. Zaur to ša lini tīf šlikti īšdewahs un maļ maļjaja leels naudas truhkums bij. Gruntneeki palika jawas kapitāla mašinajhanas dšimtkungeem paradā un wareja tīf šo prozentes nomakšahiti. Wehl šliktaks šahwollis bij tahdeem maļ-rentneezineem, kas no jaimneekteem kahdu dalu jemes renteja un par puhra weetū 6—8 rubl. maļjaja. Tee šliktas linu pa-augšhanas dehl newareja rentes šmaļšahiti un ša šaka: „laibahs dibinā“. —

Laikrakstus šhogad šhe lašija 14. ešj. „Balš“, 2 ešj. „Maļj. weej.“ 2 ešj. „Balt. Wehstn.“ (deenas awiši) 1 ešj. „Austrums“ 1 ešj. „Rota“. —

7. Oktbr. bij pirmā štipraka šalna, no ša puķes nojala.

Rudeni školā janahza 55 behrni. 28 puikas un 27 meiz-tenes. —

Schini gadâ Zem. J. Wahles pag. jainneeki aijnemahs no pag. lahdes 300 rubl. un par to nopirka Willandê jmuku waijlas ehrjeli. —

1886.

Januari tapa par basnizas pehrmindereem uf nahkameem trim gadeem eewehleti: J. Breng. pag. Jaun Vojche Mahrz Vojche. Zempôs Sihle Karlis Rengart un J. Wahlê Melgalwe Jahnis Vapefin. Par konventes wihreem pr. Jaun Brengulu pag. Stausche grunt. Mikelis Ehrman, un pr. Zempu J. Wahles pag. Wez Bahge grunt. un pag. wezafais Peteris Rosenberg. Tapat. ari preekich pag. teejas ichini gadâ tapa pag. teejas lozekli no jauna iswehleti. Jaun Brengulos tapa tee pašchi wezi, Zempu J. Wahlê turpretim wiji jauni eewehleti.

28. Januari nomira Sihle mahjas wezais jainneeks Jahnis Rengart 74 gadus wezs. Ilgus gadus tas bij par bajnizas pehrminderi bijis un tif preekich kahdeem gadeem nespehka behl no icha amata atstahjees. Was winu tumak pašina, tee to par ihstu goda-wihru tureja un zeenija.

Februari tapa finams, ka ta juhdsibas leeta, fo Jaun Brengulu pag. weetneeki bij eejuhdsejujichi, par to, ka Kenze mahja ar Gogenu mahju ismainitas ir no Widsjemes Hofteejas atmesta. Pag. weetneeki nošpreeda, ichai leetâ tahlak wairs nejuhdseht. — Uri Zempu Jaun Wahles pagasta weetneeki bij agrakôs gadôs par to juhdsjejujchees un pat lihdsi pehdejai instanzei gahjujichi, ka tahs ičejeenes semneeku mahjas: Kerwe, Lantaijch, Seirihht un Sameel ir par muijchas semi (Quote) padaritas. Bet wijâs instanžes winu juhdsiba, ka nedibinata tapa atmesta un minetas mahjas palika par muijchas mahjahm.

Schini pawajari peepildijahs jen gaiditahs zeribas. Gejahka buhweht Rigas-Pleskawas dselju-zelu, kura linija ari iče, zaur Jaun Brengulu muijchas dalu eet. Wiši zereja, ka zaur to muhju stahwoflis materijaligâ finâ labojees; semkopji warehs jawas mantas ahtrak un lehtak aissuhtit un wajabsigas prezes dabuht. Bereja ari, ka zaur dselšs=zela buhwi pelna un darbi radijees, kas

ichos gruhtôs truhkuma gaddôs loti wajadsjiga. Bet strahdneeki pee dselju-zela jemu-darba bij tif ween kreemi jeb poli, kas par lehtaku algu un sliktaku pahrtiku strahdaja, ne ka muhju strahdneeki to radujschi; ari wijsi darba waditaji jeb podratschiki bij kreemi, ta tad Latweejchi pee icha darba loti maj peedalijahs. Tif ween afminus un materijau peewedot daschi jemneeki zif ne zif nopelnija. Kreemu strahdneeki no eejahkuma strahdaja waren dujschigi, pat apbrishnojami; bet drihs iirahdijahs, ka tee ichai jinâ naw nekahdi waroni. Ari wiau usweichanahs bij loti reebiga un peedaujiga. Tee dsjehra un plehjahs pa frogem, un Wez Brengulu Kallit frogâ pat weens kreems otru noduhra ar naji. Ta bij beedinadama sishme preekich Latweejcheem, kad tagad daschi wehlahs lai tee ar Kreeweem jaweenotos un jakaujehtos. Trifates un ari zitu nahburgu draudschu leel un majgruntneeki bij augstakâ weetâ luhgumu eefneegrichi, ka lai icha Zaim Brengulu muijchâ tiftu us dselju-zela stazija jeb peeturama weetâ eerihkota. Djird, ka ichis luhgums tiftichot gan eewehrots.

Pehbejôs gaddôs gandrihs katru wajaru tapa Trifates draudje no krujas peemekleta; bet ne kad tif bahrgi, ka icho wajar. 10. Juli krujas negaijs nikni apstahdeja daschus Teepeles un Lipskalna pag. jaimneekus. Ne ilgi pehz tam otrs krujas negaijs usbruka atfal teem pajcheem jaimneekeem un nokapaja wisu, kas wehl no pirmâ bij atlizis un aishnehma ari jo bahrgi Blahau un Wihzeema pagastus. Pehz weetigo pag. polizeju aptakjechanas stahde sneegujees lihbj 30,000 rubl. Ari dascheem Zempu pag. jaimneekeem, ka Inze, Wirul un Wez Bahge, bij lini pa dalai no krujas apstahdeti, bet tee nelika jawus laufus nei takjeereht, nei par to fur ichelojahs —

Seena-laihs bij ichogad slapijchs un nepastahwigs. 25. Juli lija ichai apgabala tif warens leetus, ka wijs pahrluhda un jemak stahwojchee tihruumi jem uhdens stahweja. Plawas ijskatijahs ka ejers un us upehm, ka Lijjas upes un zitahm, noplantais keens tapa aishneests un wehl neplautas plawas ar gruhjkeem un jehri peenestas. Ta tad jeena labums un wairums nebuht nebij tahds, ka pehrnâ gadâ. Ari rudji ichogad, slapija laika dehl, bij slikti ijdemu-

ſchees. Uujahm peeſitahs jawada ſehrga, ko ſauz par brantu, tas ir: auſu ſalmi jau tihrumâ ſalulhja, graudi palika melni un tadehl bij loti maſs iſnahkums. Ar meeſcheem wareja meerâ buht. Vini, kaſhdeem reteem jaimneefceem labi iſdemahs, bet tomehr tai leelafat dalaſi ſlikti un loti maſ. Tadehl niſſns naudas hads atkal bij paredſams. Juli mehneſi pagast teeſahm draudſes teeſai bij jauſdod, zil un kaſhdas prozeſes pehdejos trihs gaddôs ir pee pag. teeſas iſteeſatas tifujhas.

Auguſta mehneſi Triſ. labd. beedriba iſrihkoja laizigu fonzertu Triſ. mahz. muiſchas birſe krujas apſkaſhdeem par ſabu. Genahkums bij 72 rubl. 23 kap. Rudenti ari uj zeen. dr. mahzitaſa paſkubinaſhanu, dr. lozekki dema dahwanas un labibu, zil katrs ſpehja preeſiſh krujas apſkaſhdeem.

Triſates draudſe pehz Reuſſler mahzitaſa aiſeeſhanas palika 11 mehneſchus bej mahzitaſa. Wiſdſemes riterſchafte kurai peeder Triſ. dr. patronata teeſiba, bij gan daſchus iſwehlejuſe un uſaizinajuje ſche nahkt par mahzitaſu, ka Neulandu no Peterupes, Mar-nizu no Mahlpils u. w. z. bet tee nenahza, laiſam bihdamees maſſaht katru gadu 1000 rubl. wezam Bohrt mahz. Pehdigi ſirdejam, ka Carl Schilling mahzitaſs, kaſ papreeſiſh Umurgâ un nu tagad Rigâ pee Tertrudes baſnizas par mahzitaſu, eſot iſwehlets un ari iſho weetu peenehmis. 20. Aprili Schilling mahzitaſs ſtahbijaſs Triſ. draudſei preeſiſhâ un tureja jawu prowes ſpediki. Tad pat winſch ari draudſei paſcludinaja, ka wezais Bohrt mahzitaſs Rigâ miris. Tani pajchâ deenâ notureja konventi, kaſ Schillingu par mahzitaſu peenehma. 25. Mai winſch tapa eewests un draudſe winu ar preeku un labahm zeribahm uſnehma.

Trihs J. Brengulu pag. weetneeki: Schidaw. J. Sitzman, Muhrneek J. Rudſit un Zeipe Petr. Ehrman bija ar rakſtu draudſes teeſai ſuhdſibu eeſneeguſchi par Jaun Brengulu pag. wezako M. Daur. Starp daſchahm zitam leetahm tee ar bij ſuhdſejuſchi, ka pag. wezakaſs pag. mantu peeſawinotees un luhguſchi lai dr. teeja winu no amata atzeltu un kriminal teeſai nodotu. 1. Sept. bij draudſes teeſneſis Koch kungs te, un wairak ſtundas to leetu iimeklebams atrada, ka wiau ſuhdſiba pawiſam nedibinata. Petr.

Ehrman peeluhdsjāhs pag. wezako, bet Sitzman un Rudsit ne. 18. Octobrī ta leeta nahza pīlnas draudšes teejas preešjā un pag. wezakais Laur un Ffrīšveris Austrinjē tapa pīlnigi attaiņnoti un teem teešiba dota, dehl goda laurpīššanas un amata apšvainoššanas par Sitzmani un Rudšiti jūhdšibu zelt. Pag. wezakais ari tahdu jūhdšibu eejneedja.

Oktober mehnešī tapa Sahbak mahjā wairaf naktis jahdšības iidaritas; ari Zeipa un Rudin mājās eelaujšanas jahdšības bij notikujčas. Behz iŕahdijāhs, ka dšesju-zela ŕrahdneeks Tomjons Sahbak un Rudin mahjās tahs jahdšības iidarījis. —

Līhdj jchim wišas ew. ŕurtera tiz. laulku ŕkolas bij jem eekšlee-tu ministerijas ŕrahwejuščas un no ihpašchahm ŕkolu teešahm (waldehm) un draudšes garīdšneeka pahrwalditas tikujčas. Šchā gada eejahkumā iŕnahza Wišaugstaki apštiprinats likums, ka wišas ŕkolas nodotas apakšch tautas apšgaismoššanas ministerijas. Zaur to nu ŕkolas nahza apakšch ŕratora un ihpašchi uš to no Krona eezel-teem inspectoreem, ŕureem ŕkolas bij japahrrauga un par tahm jasin. Saprotams, ka nu wišās ŕkolās ihpašcha wehriiba tiks likta uš Kreewu walodas mahzišchanu. Šchogad no jaunās ŕkolu-wal-dības darbojchanahm pag. ŕkolās ne kas zits nebij manams, ka tiftas, ka aišleedja wišas ŕkolotaju japulzes jeb konferenzes, lai tahs buhtu kahdas buhdamas. Waj tas' ŕkolotajeem par ŕwehtibu un amata ŕtiprinajchanu ir, par to neušnemos ŕche ipreejt. — Zitahdi weza ŕkolu walde darbojāhs un iŕrihkoja wišu kā līhdj jchim.

Šchogad laikrakstus te lašija 15 ekj. „Balis“ 4 ekj. Baltijas wehst. un 1 ekj. „Deenas lapa“, kas no 1 Octbr. Rīgā jahka iī-nahkt. Naudas truhzigu apštahklu deht laikrakstu lašitaji newartojāhs. Ari jaimneezibā naudas truhkums bij manams. Reti kahdi jaimneeki jew eegahdajāhs to tā jaukto „linij-drošchku“.

Škola ŕchoruden kanahza 60 behrni; 34 puikās un 26 meitenes, — to ŕtarpā 5 priw. ŕkolneeki, kas bij nahkujchi ŕreewiŕki mahzi-tees. — Par ŕkolotaju palihgu jaw no Mai 1886. ŕche eestahjāhs Reiniš Blums no Wez Reebalgas un dabuja lonu 150 rubl. par gadu, ehšchanu gultas drehbes un apmajgajchanu.

6. Jantvari nomira Jaun Wahles muišhâ „tehtits“ Q. Roll fgs. Winšh bij dšimis Wahzemneeks un ka brahlu draudjes preekšneeks jeb wadonis jau preekšh wairaf gadeem šhe atnahzīs šho draudsi kopt un wadit. Papreekšh tas dšihwoja pee Wikšejas weenâ muišhina, bet pehz tam pahrnahza uš Jaun Wahli, kuru tas no ihpajšneeka v. Tranšehē kunga renteja un te ilgakus gadus mita. Winšh prata šhejeenes leelgruntneeku (muišhneeku) lab-mēhlibu un draudšibu eeguht un jemneeki, ihpajši tee, kas ja-ee-šhanu gahjeji jeb preekšhšazitaji ari winu augsti zeenija, un tā tad tam šhe gauršhi labi klahjahs. Winšh bija iſglištots wihrs un muſikas pratejs, ari labas rumas-dahwanas tam bij, tik ween Lat-weešhu waloda tam gahja pehz Wahzu wihses un tadehl peedaušigi. Winšh eerihkoja Jaun Wahles muišhâ ihpajšhu privat školu, tureja preekšh tahs ihpajšhu školotaju wahrđa Treijmani un de-wa pats ar pa reiſahm ſtundas. Šhi škola, ihsti pa eeſahkumam bij deeſgan ſlawena, jo winas noluhks ihsti bij hawus mahzeklus ne wis uš prattifku dšihwi, bet uš pilšehtas školahm jataiſt, tadehl ari mahzekli pat no tahleenes šhe nahza. Ar laiku šchahs školas ſlawu majinajahs un pehdigi tik kahdi 5 lihđi 6 behrni tur bija, tomehr ta paſtahweja lihđi pat Roll kunga nahwei. Roll fgs bij atſtahjis deeſgan prahwu mantu; un kad nu tam nekahdas familijas ne-bija, tad tas ſawu naudu bij nowehlejis, pa daſai ſaweem wezeem deeneſtneekseem un radeem, bet zita inventarijuma, kas ar bij deeſgan leels v. Tranšehē kungam. Aprili tapa wina mantas akzionē pahrdotas un te dašchi neeki no wina zeenitajeem, kâ relikwijas dahrgi aiſmaſjatas. — Roll fga ilggadigo darbojchanos šhe muhju widâ laudis dašchadi ſaprata un uſnehma. Ziti to tureja par labu un ſwehtibu nejošho, ziti atkal par giuichi newajadšigu; ari par wina tiklibu laudis dašchadi rumaja. Wina meeſas tapa Jaun Welku kapos paglabatas. —

Lihđi 19. Febr. pehz Widšemes gubernatora leelkunga pa-wehles wijahm pagasta waldehm un teejahm bij ja-eegahdajahs ſee-geli un margelijas ar freewiſkeem uſraksteem. Kad nu offizieli wi-jas muišhas un pagasti ari Kreemu walodâ pehz wahzu wihses

tapa nošaukti, tad gubernatora leelstungs pawehleja, lai latwiškus jeb igauņiškus nošaukumus patur un tos Kreewu walodā išeeto, zaur to dašcheem pagasteem deesgan raibi nošaukumi ižehlahs.

22. Februari Trifates labdar. heedriba isrihkoja bajaran Trifates pagasta namā preekšč frujas apščahdeteem. Pawijam no šcha bajara palifa ščaidra atlikuma 315 rubl. 36 kap., kura nauda pehz ščahdes leeluma tapa išdalita starp teem pagasteem, kur pehrnā wajarā kruja bij ščahdejuše un ta dala, zif katram pagastam nahzahs, weetigai pagasta waldei peesuhhita, lai ta apščahdeteem išdala.

Martā tapa no Reisariškās Brugū teesjas zaur pagastu poližiju katram klawščas jemes turetajam jautajeenu liste peesuhhita kūrā tam paščam bij ja-atbild un ja-eerakšta, zif dejetinu tam jemes, zif dejetinu tihrumu, plawu, ganību, dahrju un nederigas jemes, zif katras labības iššehj u. t. pr. Dašči te nu domaja, jo 'masaš ušdod, jo labat', bihdamees no jauneem nodokleem kas zaur to waretu ižeitees; tadehl jaščahbahs waj ščaidra pateesiba gan no ikweena tapa ujdota.

Martā tapa wišeem klawščas jemes turetajeem uš augštaku pawehli zaur pagasta polizeju noprajits, waj tee wehlahs, ka lai tahs pasta nodoššanas, ko lihdi šchim eekšč jemes-augleem (natura) bij dewišči, šiftu naudā pahwehrstas? Wiši atbildeja, ka to nemehlahs wis, bet lai paleet ka bijis.

10. Mai nomira ar diloni školotaja Ausrina weenigais dehls Zahnis Alekšanders tik 18 gad. 8 mehn. wezs. Šchis jauneklis zaur uštizihbu, gaišču, un apdahrwinatu garu bij jau wiškās školas mahžibās bišchenas šelmes panahzis, un wiši, kas to pajina seelas zeribas uš winu lifa. Agreja nahwe to wišu iņnihzinaja.

10. Juni no rihta ap pulšt. 9. šchinī apgabalā bija warens leetus. Uhdeni jemakas weetas pahhrpludinaja un pa plawahm un grahweem škrehja tapat, ka pawajari pludōs. Tif ko apšehthalm druwahm ihpašči linu un meesču tihrummeem kas bij koti ščahdigs un dašcheem jaimneeteem kam jemafi tihrumi zaur to šcha gade rajču jamaitaja.

Seena-laikis ņhogad bij deesgan lahs, kadehl ari laudis labu jeenu ņanehma, bet jeena wairums nebij nebuht tif leels ka pehrnā gadā.

11. — Oktobri pulkst 4 pehz pusd. nōdega ņaun Wahles muiņņhā wezās rijas, kas tur laikam gan no pat muiņņas dibināņhanas laika bij ņahwejuņņas. Zaur ko uguns zehluņees, newareja iidi-binat, bet ka domajams no krabjns. ņahde, kas pee labibas un ņita inventarijuma notika (bej ehkas) tapa takņeereta uņ 414 rubl. 60 kap. —

19. Novembri nomira ņaun Brengulu ņenze mahjas gruntneeks Dahwis Smirgšdin. tif ko 60 gadus wezs. Raħdus 38 gadus tas bij daņņados pagasta amatos bijis, ari pehz jauno pagasta likumu eeweņhanas 9½ gadi par pagasta wezako, — wijs pagastis winu zeenija un par goda wiħru tureja. Wina behrēs ari dņimt-leelkungs v. Tranņeħe bij atnahzis un par aņņgahjeju to labako lee-zibu dewa.

Novembra mehneħa galā jeb ari Dezembr. eeħakumā tapa atfal uņ nahkameem trim gadeem pag. waldes lozefli eewehleti un abōs pagastōs ar leelu balju wairumu tee paħņi lihdiħhinigeē amata wiħri.

Ar 1. Oktobri 8. Ćehju aprinka draudņes teeja, kas lihdi Ćhim aijweenam bij Ćħrgemes draudiē, un peħdejos gadōs Walkā bijuje, pahrzeħlahs uņ Triņates pils muiħhu un uņ-ħahka te ņawas dariħhanas.

17. Dezembri pulkst 3. pehz pusd. nōdega ņaun Brengulu Muħrneek mahjā rija ar gandriħ wiħeem ta gada mahjas lineem. Ćimeħlejoj iħrahdiħahs, ka uguns iħzehluņees zaur to, ka deenas laika aukita laika dēhl rija pee uguns gaħmas, waleħas petroleuma lampinas, diwi kalpi li.us tihrijuņhi. Kad nu kalpi tā uņ Ćaim-neeka Rudņita weħleħhanu bij ņrahdajuņhi, tad ņaun Brengulu pag. Ćawņtarpiga uguns beedr. ari tif pus palihdiħibu ween noħpreeda dot, kas pehz Ćawņtarpiga lihguma nahktos. — Gruntneeks Rudņit tadehl ar beedribu prahwu (prozeħi) eeħahka; — kalpi tika kriminal Ćimeħleħhanā nemti. — Ćħi uguns Ćħħde tapa takņeereta pee ehkas (rijas) 500 rubl. pee Ćadeguħħahm mantahm, lineem Ćaneħajeem linu-maħħina etc. 305 rubl. —

Ēhis 1887. gads, raugoties uz jemes-augļiem bij deejgan labš gads. Rudņi bij wiipahri labi iidevuišēes un dēva frēetnu rajču. Ari mēeji un lini fur ween Juni m. leelais leetus wijai nebij pahrpudis, labi iidevuišēes, ari ar aujahm wiipahrigi wareja meerā biht. Zaur to wezu-wezee magasiņas parabi (jēbiču gan ne wiši) tapa nolihđjinati. Dahrija-augli ihpaišči ahboli un ogas ičini gadā bij waren labi iidevuišēes, ta ka tos par jmeekla. naudu Walmeerā wareja pirkt. Tapat ari zitu jemes augļu zenas bij loti majas. Par rudseem makšaja tīkai 2 rubl. mēejeem 150—180 kap. un aujahm 120 f. puhrā; par lineem (labakeem) lihđj 45 rubl. birkawā. Zaur to rentneekēem un jaimneekēem, kam makšajchanas pehž labaku gadu eenahkumeem aprehkinatas, aijweenam deejgan gruhitibas radahš, un naudas bads atkal wiipahrigi bij manams.

Wairkrāstus ičogad iče lašija 15. ešj. „Balis“ 4. ešj. „Balt. wehjt.“ 1. ešj. „Deenas lapa“ 1. ešj. Austrums un 1 ešj. freewu „Niwa“.—

Pağasta-školā ičoruden janahza 85 behrni (44 puikas un 41. meitene.) Šhojeem, bej zitahm jau agrafajahm mahzibahm, tika ihsti eewesta Kreew. wal. mahziba; gaidama ari školas pahrraudihšana zaur jauneezelto laukškolu inspektoru Grahwit fungu. —

Zaur dahhadam nepatifikchanam un dšihwes jarejchjumeem ejmu tā ihtraukts un janihzīs, ka nepatihk wairs ičo laiku grahmatu tahlak wešt. Sewiichki mana weeniga dehla Zahna Alekšandra nahwe (10 Mai 1887) darija leelu eešpaidu uz mani. Deelas nepatifikchanas zehlās ari zaur obligatoriskas freewu walodas eewe-ichanu muhju tautas-školās. Romanu ka ar to iğlihtibas un atihstibas šinā ne ka nepanahks. Tas wiis mani tā šahpinaja un ja-bojaja, ka nolehmū ičo grahmatu wairs tahlak neturpinat.

31. Dezembrī 1887. —

J. Austrin.

Ieteicams skolotājiem un skolu bibliotēkām iegādāties sekošas grāmatas:

Tautas audzināšana

Paidagoģiski sabiedrisku rakstu krājumi, sakopojis A. Vičs.

I krājums

Nacionālā audzināšana

II krājums

Vecie un jaunie ceļi

III krājums

Skola un dzīve

IV krājums

Latv. valodas skolotājiem.

—||O||—

Audzinātāja bibliotēka

N° 1.

P. Dreimanis.

Zemgales lielkungs Viestarts

—||O||—

Latviešu skolu darbinieki

sakopojis A. Vičs.

I.

Fricis Brīvzemnieks

II.

Jānis Kriškāns

Latv. nac. skolot. Savienības valde.

Paidagoģiskā bibliotēka
Longīna Ausēja
redakcijā.

---

1. **Dž. Jūzs.** Kanadas skolu inspektors. Au-
dzināšanas un mācīšanas kļūdas. Ls 1,20
  2. **E. Brio.** Dzīvās (jaunas) valodas pa-
sniegšana . . . . . Ls 1,20
  3. **Prof. Dr. Hergets.** Galvenās strāvas ta-
gadnes paidagoģiskā dzīvē . Ls 2,80
  4. **J. Bērziņš.** Rīgas skolot. inst. skolotājs.
Rokas grāmata dabas zinātņu pasnie-
dzējiem. Dzīvā daba. 3. un 4. pamat-
skoluklases kurss . . . . . Ls 4,50
  5. **Prof. Dr. A. Mesers.** Tikumu mācība
Ls 1,60
  6. **Vikt. Ramanas.** Latviešu valodas (gra-
matikas) metodika. . . . . Ls 2,—
-
-

Generālkomisijā
Valtera un Rapas akciju sabiedr.
Grāmatu apgādniec. „Rīts“.

BURTNIEKŠ

Mēnešraksts gara kultūrai

doc. L. Ausēja redakcijā.

Palikdams uzticēgs savam mērķim — sekmēt gara kultūru — „BURTNIEKS“ arī šinī gadā sniegs

no pašu un cittautu daiļliteratūras

vērtīgus un saistošus darbus.

Tomēr

zinātnes un sabiedriskās dzīves jautājumi

paliks, kā līdz šim, mēnešraksta stiprākā puse; tie būs saprotami plašākām inteligēnto lasītāju aprindām, asinās viņu gara spējas, paplašinās zināšanas, mācīs kritiski vērot un spriest.

Šim pašam mērķim kalpos arī

mazā enciklopēdija,

kur ievietos apcerējumus par tiem jautājumiem, par ko jābūt informētam ikvienam intelligentam cilvēkam.

Apskatā

vispirms aplūkos notikumus tautu un valšķu dzīvē, (pārskats par politisko dzīvi), tad zinātniskus pētījumus un sasniegumus, svarīgākās parādības mākslas laukā (mūzikā, teātros), grāmatu un žurnālu pasaulē.

Pagājušā gadā ar rakstiem „BURTNIEKĀ“ piedalījušies: P. Apkalns, Augurs (Londonas politisko rakstu autors), prof. Fr. Balodis, Arveds Bergs, prof. J. Bergs, doc. L. Bērziņš, prof. Em. Borels, F. Blūms, J. Girulis, prof. P. Dāle, doc. Al. Dauge, Aug. Drapče, K. Ducmanis, P. Ērmanis, A. Grīns, cand. jur. J. Grīns, S. Hessens, Kārlis Ieviņš, J. Janševskis, priv. doc. P. Jurevičs, cand. phil. K. Kārklīņš, A. Kampe, dir. P. Kreišmanis, F. Krusa, prof. K. Kundziņš, doc. P. Ķīķauka, priv. doc. Ķešāns, O. Matisons, Mauriņu Zenta, prof. E. Paukuls, cand. phil. Ed. Pētersons, Tajisa Putniņa, R. Putniņš, Al. Rode, prof. A. Spekke, prof. A. Tentelis, Ārv. Smilga, Ž. Ūnams, prof. J. Vitols, J. Vitoliņš, Alb. Zalts, Zvārguļa Edvards u. c.

1928. g. mēnešraksta saturs būs vēl
kupuļāks, populārāks un saistošāks.

Katrā numurā būs mūsu dzimtenes dabas skatu reprodukcijas („Klio“ uzņēmumā), dažos numuros arī krāsainas mūsu mākslinieku gleznu reprodukcijas. Lai mēnešraksts būtu pieejams arī cenās ziņā, izdevēji noteikuši ļoti zemu abonēšanas maksu:

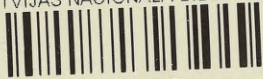
	par gadu	par pusgadu	par 3 mēn.
ar piesūt.	Ls 9.—	Ls 4.75	Ls 2.50
bez „	„ 7.50	„ 4.—	„ 2.25

Atsevišķs numurs maksā tikai Ls 1.—

„BURTNIEKA“ ekspedicija
Rīgā, Kr. Barona ielā 7

Atsevišķu numuru izsūta pret Ls 1.— pastmarkās

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309056872

180